

Casparus Brülovius

‘Andromede’

Tragoedia
(1612)

Jan-Wilhelm Beck
Institut für Klassische Philologie
Lehrstuhl Lateinische Philologie
Universität Regensburg
Universitätsstraße 31
93040 Regensburg
Oktober 2006

Tragoediae Personarum Nomina

Iuno	Dea suprema coeli
Amphitrite	Dea maris, Neptuni uxor
Nereides	Deae marinae IV
Nemesis	vaniloquentiae vindex, superbiae ultrix
Neptunus	
Oraculum Iovis Ammonis	
Industria	
Emathion	Ammonis Sacerdos
Cepheus	Rex
Cassiope	Regina, Cephei coniux
Andromede	Cephei et Cassiopes filia unica
Perseus	liberator Andromedes, Cephei gener
Phineus	frater Cephei
Phinei Socii III	Nobiles
Bulaeus	Consiliarius Regius
Gynaeceum Cassiopes	
Gynaeceum Andromedes	
Incolae Ioppes II	
Nutrix	
Nuncius	
Praeco	
Coloni III	
Vxor Coloni primi	
Opilio	
Chorus Virginum	Musica
Chorus Civium Ioppensium	Musica

Tragoediae Periocha

Iuno, poli Regina, Deaque marmoris
Tridentigerum numen precantur supplices,
Vt belluam ciat maris ex voragine
Ad puniendam Cassiopes superbiam.
Dictum atque factum. mox marinum prouens 5
Monstrum calamitate afficit omnes incolas.
Cepheus sui noscens regni statum, celer
Oracula Iovis consulenda Ammonii
Adit rogans, quae causa sit tanti mali
Et quo modo possit iterum bellua abigi. 10
Ibi filiam Andromedam, unicum solatium,
Ob Cassiopes matris superbos spiritus
Praedam petebat belluae Ammon Iuppiter.
Veniunt Deorum iussibus Nereides,
Quae virginem praedam ferae scopulo alligant. 15
Hanc Perseus monstro peremto liberat
Illamque thalami vinculo sibi sociat.
Phineus, prius cui virgo desponsata erat,
Se maxima affectum putans iniuria,
Consanguineo quod advena praeferretur, en, 20
Inter epulandum cum sociis turbas ciet,
Virtute vero Gorgonis omnes saxea
Simulacra fiunt. finis hic est praelii,
Andromeda cum diademate manet Perseum.

Actus primus Scena prima

Iuno

- Iu. Regina prodeo veneranda coelitum,
Coniux Iovis ter maximi et soror unica.
En, qua resurgens lucidis Titan comis
Indos propinqua tingit luce subditos,
En, qua cadentes pronus inflectens equos 5
Gratae sorori cedit alternas vices
Patruique lasso stagna crispat lumine,
Quacunque Nereus margines terrae alluit:
Innotuit Regina Iuno coelitum.
Qui vasta Pactoli et Tagi flumina bibunt, 10
Quique nive damnatas et aeterno gelu
Glacieque inertes sub polis habitant plagas,
Iunonis admiranda adorant numina.
Numerare digitis vis meas provincias?
Percurrito omnes. cyaneo insidens sinu 15
Ostento vultus uvidos tepido aëre
Aurasque lenes atque ventorum impetus;
Et saepe commistos, nigrantes grandine
Nimbos cio atque horribili Olympum murmure
Compleo, gravi ut perterritae formidine 20
Matres virique nocte opaca optent tegi.
Quid? sunt iugalia mihi curae vincula,
Et alma genialis thori praeses color
Virosque iungo foeminis connubio;
Hinc rite diva Iuno dicor pronuba. 25
Quid? in ima si lubet ire terrae viscera,
Argento et auro saturae ubi venae scatent,
Et hic potentiam meam late exero.
Sed in Deabus impero immortalibus,
Coniux quod exemplo probat Vulcania, 30
Quae splendido foetum ferens in Lampsaco
Manus meae attactu, venenis illitae,
Progenuit infantem indecorum corpore.
Bis septem obediunt mihi Nymphae, comis
Passis honestae, purpura tinctae genas 35
Orisque gratia decorae, corpore
Praestante toto, servientes cultui
Nostro atque honori praedicando perpetim.

Hinc licet in orbe, quaque purpureus dies
 Vtrumque clara lustrat Oceanum rota, 40
 Sacris Sabaeo mihi litetur munere
 Focis, tamen tres perplacent prae aliis mihi
 Vrbes: Mycena magna Spartaque nobilis
 Argosque Achaicum, mihi quae sacra ferunt
 Sparguntque vaccae candidae aras sanguine 45
 Tepente. quanta, quanta sunt ea munera,
 Quibus universas res beo mortalium!
 Quicquid polus, quicquid habet aër et solum,
 Quicquid alit Oceanus, id ubertim impleo.
 Quae dona terrigenum licet pars maxima 50
 Grata colat memoria et in laudes meas
 Effundat omnes ingenii vires sui,
 Turbae tamen male feriatae concio
 Hinc inde reptitat, suis quae viribus
 Confisa, ut olim plena Centauris iuga 55
 Olympium Iovem, impio ausu coelites
 Turbare conentur sua de regia.
 Pro praestitis sibi beneficiis affatim
 Arietis exolvunt maligni praemium
 Anguisque pro salute reddunt gratiam, 60
 Benefacta probris polluentes improbis.
 In quempiam mortalium tantum nefas
 Si cadere mortales negent, dictis fidem
 Facile astruo meis. an illam CEPHEI,
 Qui sceptrum Ioppes gestat arce in regia, 65
 Nescitis improbam et protervam coniugem?
 Linguae procacis ac maleficae foeminam?
 Si foeminam vocare fas est, quae effera
 Immanitate vincit omnes belluas.
 Fera digna Cocyti vadis flammantibus, 70
 Raptatur acta ubi tortus Ixion rota,
 Vbi grande saxum Sisyphi collo sedet,
 Vrnisque rimosis aquam Danaides
 Frustra hauriunt, ubi Tityus, terra satus,
 Semper renato iecore pascit vulturem. 75
 O foemina! o Deabus immortalibus
 Exosa mihi que et omnibus mortalibus,
 Formaene demens audeas praestantia
 Contendere adversus sororem ac coniugem
 Summi Iovis? quae prae Deabus coeteris 80
 Tantum venustate antecedo, syderum
 Quantum nitorem Solis exuperat iubar.
 Concilia magna quando aguntur coelitem,
 Pulcherrima omnium cluet Saturnia.

Pallas mihi, mihi ipsa concedit Venus; 85
 Et se mihi anteponat isthaec putida
 Mortalis et mortali ab ortu foemina?
 Aeterna cum iuventa promittat mihi
 Aeterni honorem floris immutabilem,
 An detrahat meo per urbes numini 90
 Mulier caduca? cui senectus arida
 Genas arabit inque rugas contrahet?
 Cui macerata vel brevi febricula
 Colore mutato rosa genarum cadet.
 Patrem Deorum pudeat, humano ex satu 95
 Ortam esse, quae cunctis Deabus pulchrior
 Sublimis homines inter extollat caput.
 Et pulchrior Iunone si qua est foemina
 Mortalis, eadem mente quin sit praedita
 Diviniore, quis ambiget mortalium? 100
 Nam mentis index optimae forma optima est.
 Quod si ullius diviniore mens foeminae
 Quam sit mihi, quis non Deum consortio
 Illam esse dicat digniorem, quam ipsa sim?
 Coelo ergo cede, Iuno, meliori locum 105
 Concede; tandem agnosce heram, cui servias.
 Non sic abibit: senties Iunonias
 Iras, scelus, superbiae stabulum impudens.
 Dominare tumida, stulta cristas erige:
 Vltor superbos sequitur a tergo DEVS. 110
 Nec contumeliosa verba in coelites
 Sine clade regnorum expiari se sinunt.

Scena secunda

Amphitrite, Iuno

Am. Dum iam flagrantis aestus auget Sirii
 Titan, Leonis terga Nemeaei premens,
 Aetherque puro lenis afflatu fovet 115
 Anhela gressu pectora, et Zephyri leves
 Hinc inde perflant, ex profundi gurgitis
 Imo comas rore madidas leni effero
 Speculorque vasti lata mundi climata.
 Excursio in campos virentes afficit 120
 Animos labore defatigatos gravi

Mira suavitate, gignit spiritus
 Novos et ingenii acuit vegetam indolem.
 Et magna causa prodeundi iam mihi est,
 Ex animo ut aegritudinem plane expuam, 125
 Quam procreavit insolens iniuria
 Mulieris impotente fastu perditae.
 At quam gradum huc movere Divam conspikor?
 Ni fallor, est Iuno Dearum maxima.
 Adibo. Dominatrix poli, quaenam tuum 130
 Molestet animum cura? fac indicium mihi.
 Iu. Brevissimo complectar ea compendio,
 Tu facilis attendito vacivis auribus.
 Am. Attendo.
 Iu. nostin clara Ioppes moenia?
 Am. Terrae Palestinae maritima moenia? 135
 Et ante Deucalionis undas condita?
 Iu. Illa ipsa.
 Am. sed quid ibi? cedo.
 Iu. id mox audies.
 Illic gerentem sceptrum nosti Cepheum?
 Am. Novi. sed is quid agit? vel egit hactenus?
 Iu. An nota Cassiopaea, coniux Cephei? 140
 Am. Illam politulam autumas mulierculam?
 Quid ni? probe novi, velut digitos meos.
 Quid illa? sodes, fare.
 Iu. dicam maxime.
 Quam sit proterva mulier haec ac insolens,
 Dicit haud potest, quod atrocitas vincat fidem. 145
 Quod hominibus sua bona donet Iuppiter,
 Nosti, sua sponte: huic quidem fortunae opes
 Subblandientes atque agrorum copiam,
 Messes opimas, uberes vindemias
 Laetosque foetus pecudum apumque examina; 150
 Illi valentes dat lacertos, robore
 Multos ut antecellat unus, nobiles
 Et ferat ab hostibus suis victorias.
 Huic dat scientiam atque dotes ingenii,
 Vt consiliis bonis iuuet res arduas 155
 Artesque mente sagace varias proferat.
 Illi dat imperia ampla pulchrisque urbibus
 Munita, magno civium discrimine.
 Alii venustatem addit exoptabilem,
 Forma ut decora accedat ad divum genus; 160
 Vni dat unum, plura confert alteri,
 Prout arbitratus fata fuerit Iuppiter.
 Et haec sua bona finem ad istum dividit

- Divina bonitas atque virtus didita, ut
 Ad superum honorem invitet humanum genus, 165
 Illique mutuis iuvent sese officiis.
 Sed degener mortalium soboles nimis
 Crebro Deorum abutitur donis datis,
 Neque hoc neque illud, ut iubent fas ac pium,
 Exequitur: infami iste luxu perditus, 170
 Libidine ille turpi; avaro huic saxeum
 Cor, ille pulchellus tumore inflatus est;
 Tyrannide iste scepra mutat regia.
 Verum malorum quicquid usquam Sol videt,
 Id omne Cassiopaea vincit, quae effera 175
 Fragili bono formae, omne mulierum supra
 Longe efferens sese genus, contemptui
 Omnes habet per universum foeminas.
- Am. Factum improbe, quis id neget? interim mihi
 Mirum esse dudum desiit, quod sanguine 180
 Ortas ab humano necique obnoxias
 Suspendat illa naso adunco foeminas,
 Quae est despicata me et meas Nereidas,
 Quarum iuventam nulla mutant secula,
 Cum simus immortale Divorum genus. 185
- Iu. Ego ergo non sum sola, quam incestum hoc pecus
 Vili pependit. convenit mortalium
 Tritum ore verbum: habere socios in malis
 Miserum quidem, miseris tamen solatium est.
- Am. Proh summe Iuppiter! nefas quantum audio! 190
 Iovisne coniugem ac sororem spreverit
 Insana Cassiopaea?
- Iu. sic se res habet.
 Non verita prostibulum Deabus coeteris
 Formae anteferre se sua praestantia,
 Sed impudentiae supra omnes terminos 195
 Egressa: me in certamen indignissimum
 Est ausa provocare, tanquam si forem
 Mortalis ac magnum ipsa sit numen poli.
- Am. Quatit horror artus audienti crimina haec.
 Hoccine sit humanum? haecne Diis est debita 200
 Beneficiorum gratia? infandum o scelus!
 An sterquilinium hocce Iunonem Deam!
 Quin cum Minerva scropha certamen subit?
 Cum Venere talpa? cum Diana noctua?
 Morum improborum o tempora infelicia! 205
 Anne pietas male eierata omnis periit?
 Ergo digitum infamem exerat contra Deam
 Coeli potentem, immane monstrum hoc foeminae?

- Iu. Hoc sic abire impune si permittimus
 Inertia nostra, gigantes denuo 210
 Ad bella superis inferenda armabimus.
 Rebellionis prima fax contemptus est:
 Contemptum honorat nemo, contemptum timet
 Amatque nemo; quis minori pareat?
 Quis vilioris iussa curet exequi? 215
- Am. Recte autumas, Regina Iuno, in tempore
 Oportet huic tanto mederi nos malo
 Et penitus a radice prima excindere.
 Frustra advocant sibi medicum, queis in labris
 Haeret anima extremis; opem frustra rogant, 220
 Qui semina veneni sinunt succrescere.
- Iu. Recte mones. et sola si defecero,
 Subsidia contraham quiritando nova
 Alicunde. causa iusta vindictam exigit
 Merito severam. iuris is derisor est, 225
 Qui vult videri legibus clementior.
 Quod si nefas odere superi atque inferi,
 Si ius amant, nostris favebunt partibus
 Statuentque poenam huic improbae iustissimam.
 Si namque coeli ad machinam spectavero, 230
 En, coniugem fratrem, unde vis mihi consilii;
 Ad inferos si extendo palmas supplices,
 En, Cereris invictus gener, frater quoque
 Meus est; is imo e Tartari fundo feras
 Eumenidas emittet, malorum vindices. 235
 Si maria deinde consulam, germanus est
 Frater, profundi maximus Rector sali,
 Qui mihi marinas excitabit belluas,
 Stupenda cete, monstra vasti ponderis,
 Quotcunque opus mihi erit in hanc rem, quam paro. 240
 Quin tu Amphitrite nostra consilia adiuvas?
 Iram tui sine experiri numinis,
 Iunctis in hostem quo feramur viribus.
- Am. Orare cessa a me, quod ultro ipsa expeto.
 Nam laesa dudum quaero poenarum viam. 245
 Verum diu deliberandum, quod semel
 Statuere fas; cumque ira, vindicta aestuans,
 Male consulat neque debitum teneat modum,
 Quaeso, adhibeamus consilii in partem viros.
 Non dubito, quin et Iuppiter fulmen suum 250
 Daturus huic sit vindicandae iniuriae.
 Atque ecce, Neptunum ferentem se obviam.

Scena tertia

Neptunus, Iuno, Amphitrite

- Ne. Vix spumei sonora ponti murmura
 Fluctusque navifragos premo, vix gurgites
 Inhibeo praeruptos, tricuspide vix meo 255
 Tot monstra vastitatis horrendae domo.
 Fluctus mihi sunt molliendi; aestus maris
 Modo excitandus mihi Deorum iussibus,
 Modo saevientis impetus sedandus est.
 Tridente mox verso icta longis tractibus 260
 Viscera soli tremore dirum mugiunt,
 Metuitque terra imis revelli sedibus.
 Nunc, quid meam fidem requirant atque vim,
 Germana Iuno et Amphitrite uxor mea,
 Prospicio; nam querimoniae illarum meas 265
 Delapsae ad aures concidunt bilem mihi.
- Iu. Supplex ad isthunc utar aequis vocibus:
 Neptune frater, tibi hominum ac Divum pater
 Mulcere fluctus ac vadis attollere
 Pelagus dedit, tibi vitreo sub marmore, 270
 Quaecunque pinnarum pererrant aequora,
 Concredidit manuique subiecit tuae
 Squamigera cete et belluas vultu horridas.
 Hac pro tua potentia nunc obsecro,
 In re nova, mentem meam quae distrahit, 275
 Succurre consilio atque factis subleva.
 Inter sacrum et saxum haereo nec certa sum,
 Quid agam.
- Ne. poli Regina, quid velis, tuus
 Audire gestio: en, fidem et dextram meam;
 Auxilia, ne dubites, tibi optata adferam. 280
- Iu. Neptune frater et mihi oculis carior,
 Profare, Regis Cephei qua coniugem
 Via modoque liceat ulcisci improbam.
 Quae contumeliosa adversus numina
 Divina, meque et Amphitriten et chorum 285
 Nereidum, praestantium forma bona,
 Iniuriis minime ferendis afficit
 Et, pulchritudine anteponeus se omnibus,
 Ad plusquam iniqua nos vocat certamina.
 Adeone vilescat Dearum autoritas? 290
 Fucata pellex se supra nos efferat?

	Nos rideat? habeatque pro ludibrio? Et foeminarum in putidis conventibus Nos virulentis conspuat convitiis, Quasi Diis honore debito indignissimas?	295
	Quas ipsa formae honore vincat plurimum? Et sic beatis nos Deorum sedibus Proturbet? ira cor meum dirumpitur, Cum cogito aut recenseo has iniurias.	
Am.	O care coniux, Rector Oceani potens, Vxor tuo si digna thalamo visa sum Olim, si amore me tuo complexus es, Has vindica atrocissimas iniurias, Quas immerentes sustinemus. nam tuum Carpunt honorem ac labe foeda polluunt:	300 305
	Si iure, quod Themis dedit mortalibus, Diiudicanda ac vindicanda iniuria est, Illata contumelia uxori ad virum Pertingit ipsum. namque honoratum haud decet Thalamum in suum contaminatam foeminam Admittere ac turpi e lupa sobolem sibi Parare; digna uxor viro digno est decus. Et si Deorum sola thalamo convenit, Quam fama constans praedicat pulcherrimam, Adeone cor vecors DEO Neptuno erat,	310 315
	Vt foemina omnino omnium pulcherrima Praeterita amorem sequiori addiceret?	
Iu.	Verissimum est, germane: tota iniuria haec Non sola nostra est; pars redundat maxima Deos in ipsos, qui maritas nos sibi Legere, quasi Divum thoro dignissimas. Genus quid allegem? probrosum iudicat Humana gens, si quis propinquus sanguine Virtutibus stirpis suae haud respondeat, Generis decus vita improba contaminans.	320 325
	Hunc in suis numerare cognatis pudet, Illustribusque Equiriis arcent procul. A dignitate an numinum immortalium Defecimus, quae vincimur formae bono Proprio Deorum? Diva sum, Divum genus.	330
	Non sum soror tua? teque fratrem nomino? Non eadem Opis genuere matris viscera? Nonne thalami haec consors tui fidissima? Fratrem sorori, coniugem uxori suae Succurrere et conviciorum dedecus Omnemque labem iniuriae defendere Fas est piumque. deiici de gloria	335

- Nostra haud sinas, Divum genus male ne audiat
 Inter homines Divorum honori sic satis
 Male invidos, vestraque culpa nominis 340
 Iactura nostri recidat in vestrum caput.
- Ne. Nae, per tridentem, quem fero, iuro meum:
 Dabo hoc petenti tibi sorori et coniugi.
 En, vindicem dextram. dabit nobis, dabit
 Poenas atrocitate dignas criminis. 345
 Sed vindicari id quo modo vultis scelus?
- Iu. Nil quod doloris maximi capiat modum.
 Nodo malo durus cuneus adhibendus est.
 Tentanda poena est omnis, una haud est satis.
- Am. Cum crimen excedit modum, nullus modus 350
 Poenae est; mediocris ultio irritat malos
 Illos, sua qui gloriantur malitia.
 Cum crimen ergo quodque eo sit tetrius,
 Quo maior is, qui laesus est, quod numine
 Laeso potest atrocius dici malum? 355
 Et quae una poena isti expiando crimini
 Sit par? stet una in lance, quod divinitas
 Violata sit superum inferumque; inde altera
 Pendatur in lance omne poenarum genus.
 Vix omne poenarum genus lancem mali 360
 Depressam humo levabit atque examine
 Ad aequilibrium reducto congruum
 Immanitati sceleris inveniet modum.
 Haec vasta quicquid horridum tellus creat,
 Quicquid fretum, Styx quicquid aut aër tulit 365
 Terribile, dirum, pestilens, atrox, ferum,
 Ad persequendam profer isthanc foeminam.
- Ne. Non ergo nobis ad necandum sufficit
 Ferrum?
- Iu. quid? hoc parum est.
- Ne. an ignis?
- Iu. et hic parum est.
- Ne. Vin' igitur, ut pectus vibrando missili 370
 Transverberem? emotove suffocem mari?
- Iu. Maiora finge. haud una poenae sufficit
 Mulier, sed universus Aethyopis plagae
 Populus luet poenas.
- Am. vel ob noxam unius
 Ab omnibus poenam DEVS saepe exigit 375
 Deletque totam funditus provinciam.
- Ne. Horribilior poena incidit.
- Iu. quaenam? cedo.

- Ne. Iuno soror, ferale, truculentissimum,
 Informe monstrum adeoque terribilissimum,
 Linguas hiatu duplici exertans duas, 380
 Quod fulmina eiaculetur exurentia
 Et fluminum undam gutture extenso evomat,
 Et tale, quale ab orbis usque exordio
 Nec visum ab ullo homine nec auditum fuit,
 Altissimi pelagi e cavernis abditis 385
 Ciebo, quod de littore adscendet citum,
 Vasto impetu invadet plagam illam Cephei,
 Domosque agrosque et templa et arces, montium
 Verticibus impositas, et urbes denique
 Populabitur; fluvios quoque profundissimos, 390
 Qui pinguis Aegypti uberes sulcos rigant,
 Siccabit usque ad infimi fundi solum.
- Am. Hem, belluam undiquaque formidabilem!
- Iu. Certe meras loqui mihi videtur rosas
 Et dulce nectar et merae ambrosiae favos. 395
- Ne. Quin etiam opacos fraxinis et quercubus
 Lucos solo aequans eruet radicitus;
 Boum labores, laeta conculcans sata,
 Perdet; repente ut deneget fructus Ceres
 Adulta, adustis farra aristis deflagrent. 400
 Quin pestilenti aura inquinabit pascua,
 Armenta passim ovesque morbis ut cadant.
 Vbi prata, agros sylvasque devastaverit,
 Tandem fera imminebit ipsi regiae,
 Demolietur civium structas domos 405
 Et templa Divum urbisque propugnacula
 Fragore terribili. ruinis aedium
 Multa interibunt incolarum millia.
- Iu. Quid si manu armata resistant belluae?
- Ne. Frustra times: nulli Cyclopes cudere 410
 Arma potuerunt Aetnae in caminis, belluam
 Quae vulnerent Neptuniam.
- Iu. quid? Caucaso
 Marpesiave caute monstrum exurget hoc?
 Aut Chalybis e venis coibit?
- Ne. sic puta:
 Mortalium contra tueri quis queat? 415
 Igni micabunt lumina, alvus frigido
 Viro tumebit atque tabo noxio;
 Foetore solo vertet hostes in fugam.
 Quin salva persistet sine ullo vulnere
 Squamisque loricae modo coëuntibus 420
 Atræ rigore pellis inviolabili

- Validissimos repellat ictus hostium.
 Immanitate corporis vastissimi
 Vincet aditum ad Stygis excubandum Cerberum.
 Hoc aggredi monstrum hominis haud erit ulli 425
 Aut hominis ultra omnem modum temerarii.
 Quin maxime, si quis velit forti manu
 Tentare discrimen, tamen laterem lavet.
 An non, Deae, haec vobis placent? an displicent?
- Iu. Sic, sic volo, sic expedit, sic condecet 430
 Domare foeminae arrogantis spiritus.
- Am. Sic, sic Dearum vindicanda iniuria,
 Solvenda sunt haec insolenti praemia.
- Ne. Quid, nata Saturno, annuis tandem? an secus?
- Iu. Annuo equidem atque plurimum mihi gratulor 435
 Mirorque, tam bene quod meae sententiae
 Faveas.
- Ne. iubet natura, lex in cordium
 Inscripta tabulis, ut sororum commodis
 Frater faveat illisque bene semper velit
 Et rebus in cunctis ferat opem, cum usus est. 440
- Iu. Loqueris pie, germane dilectissime:
 Vbi rara fratrum gratia, ubi discordia,
 Vbi odia gliscunt, ibi ruina in proximo est,
 Tandemque sequitur triste rerum excidium.
 Sed cupit ad ipsum mens redire negotium: 445
 Certon' ciebis belluam?
- Ne. certissime.
- Quid dubia quaeris, Iuno? mene existimas
 Ex ore eodem flare calidum et frigidum?
- Iu. Procul absit, ut quid tale de te suspicer.
 Sed, quaeso, frater, dic mihi, quo tempore 450
 Prodibit id monstrum?
- Ne. prius prodibit id,
 Quam sera nox crepusculum praemiserit.
- Iu. Voti mei reddar utinam compos brevi!
 Longa est mora omnis; tota namque excandeo,
 Excludit animi omnes moras commotio. 455
- Ne. Inutilis praepostera est prudentia, et
 Multis malorum causa praecipitancia est.
 Qui plus satis festinat ipso in limine,
 Deducit is rem ad umbilicum serius.

Scena quarta

Andromede, Nutrix, Gynaecium, Industria

- An. Eheu! paventi quam mihi cor palpitat! 460
Mentemque graviter moeror angit turbidam!
Praesagit - heu! -, praesagit, haud scio, quid mali.
- Nu. Alumna cara, quaeso, quidnam esse hoc putem,
Moesto quod ore et lacrymis manantibus
Incedis? et oculis meis te subtrahis? 465
Modo fronte laeta hilarique te conspeximus,
Nunc moestitia turbata pungit pectora.
- An. Miraris hoc, nutrix mea? omnia fluxa sunt,
Momento in unico accidit mutatio.
Quam saepe post Phoebi micantis splendoros 470
Radios sequuntur horribilia tonitrua.
- Nu. Potestne flendum quippiam contingere
Celebri elocatae virgini connubio?
Desine dolorum atque mihi causas fletuum
Fare.
- An. tibi nil celare queo, vel si velim. 475
Nocturna, nutrix, visa miseram territant,
Et dira turbant inquietam insomnia.
- Nu. Ha ha he! tuine causa subtristis animi
Est somnium? non causa, sed fallacia.
Si somnium curas, tibi curas dabit. 480
- An. Tam firmiter cordi insedit medullitus,
Vt illius minime queam obliviscier.
- Nu. Age, si lubet, narrato nobis somnium.
- An. Postquam sopore nocte grato proxima
Labore telae fessa pressi lumina, 485
Et umbra noctis iam polo decesserat
Frigida, repente visus ... heu! nutrix mea,
Ah! concido; me sustine, nutrix mea.
- Nu. Alumna, quid mentis times ludibria?
Sopor timores saepe vanos obiicit 490
Homini. recense reliqua, velut occoeparas.
- An. Parens meus, nutrix, parens - heu, heu! - meus
A bellua mihi petitus visus est,
Vomente Vulcanum atque Nerea gutture.
Nunc quidve portendant mali vel denotent 495
Haec visa, nutrix cara, ego animi pendeo,
Tota occidi; pavore cor est mortuum.

- Nu. Quid vagus in artus errat excussos pavor?
Omitte nugas has metumque omnem exue;
Vento levi tua dissipentur somnia. 500
- An. Ita Dii velint. hoc unicum superos precor,
Mei parentes, in quibus mea stat salus
Innixa, vivant salvi ut omni tempore.
- Nu. Recte pieque loqueris, illustrissima
Virago. perge, perge, ceu factum hactenus: 505
Sic visa laetum sortientur exitum.
Persaepe, quod nosti, soleo adhortarier,
Vt numen et nomen Deum ter maximum
Vbique supplex invoces. namque a Diis
Rerum omnium capienda sunt primordia, 510
Sic redditur felix initium et prosperum
Finisque felicissimus.
- An. dictum bene:
Numen colenti numen omnia dirigit,
Pietate vera nulla vis est fortior.
- Nu. Deinde et parentibus tuis morigera sis 515
Et neutiquam irrites ad iracundiam,
Obmurmurando vel refragando improbe,
Ceu nunc solet iuventa refractaria.
Colens parentes laeta speres omnia.
- An. Id quidem operam do sedulo, nutrix mea, 520
Querela ne de me moveri possiet.
Quicumque enim suos parentes hic colit,
Pergratus is Diis vivus est et mortuus:
Sunt Dii parentes maximi mortalibus.
- Nu. Te industriam gnavamque semper praebe<a>s, 525
Telaque pensoque adsidendo iugiter.
Hos nam labores esse credas virginum.
Contra angue peius oderis consortia
Sanctos pudoris transeuntia terminos. 530
Colloquia mores prava corrumpunt bonos,
Vnaque pereunt ius, decus, pietas, fides
Et, qui redire nescit, ut perit, pudor.
Multas quidem tam fronte perfricta invenis,
Vt non Diis Paeana, non hymnos sacros, 535
Sed tota Fescennina, sed contra decus
Motus Ionicos, amores et vagos
De mollibus - dolor! - meditentur unguibus.
Quae tres probantur in puellis maxime,
Pietas, obedientia atque industria, 540
Hae rariores sunt, olor quam sit niger.
- An. Teneo probe audioque tales plurimas.

- Nu. At tu, puella, carior vita mihi,
Cum talibus nihil habeas commercii.
Vt sancta castaque maneat, virgo optima,
Castis bonisque te decet convivere. 545
- An. Verissimum arbitror esse, quod dixi modo.
- Nu. Exosa tibi ventosa sit superbia;
Deus modestos diligit et humiles fovet,
Tumidos sed utres vindice ira disiciit.
Fucare faciem crede magnum opprobrium, 550
Sapone nec purgaveris virgo genas.
Decet probam mundus modestus foeminam;
Vltra quod est, id immodestum et improbum est.
Tandem quia imminent tui gaudia thori,
Tuo marito ante omnia fies obsequens; 555
Sive ingruat procella sortis turbidae,
Sive aura flet serenitate commoda,
Ei fidelitate semper adhaereas
Tuoque veram coniugi dotem adferas.
At illa quae? num dives auri copia, 560
Quod cuncta gens mortalium hoc tempore inhiat?
Nego. quae Deum metum, pudorem conscium,
Domestico labore consuetam manum
Praemiaque castitatis ingenuae bona
Suo marito nupta collocata fert, 565
Dotes habet quaecunque superantes bona.
- An. Haec monita erunt inscripta semper pectori,
Donec aliquis erit sensus hoc in corpore.
Sed quando, nutrix mea, videbis stamina
Nostra?
- Nu. hem, mones probe; propemodum oblita eram. 570
Monstrate pensa vestra, natae singulae.
Tu, nata, rudis innexa vellera lanitii
Glomerasti in orbes, ut decet, pulcherrime.
Tu digitulis coepta opera subigis mollibus
Longoque vellera nebulas aequantia 575
Tractu pererras arte subtilissima.
- Gy. Mater, meum quoque muricis glomus vide.
- Nu. Glomus profecto complicatum gnaviter,
Quod Tyria, quod cortina Coa tingere
Debet. quid, Andromeda, tua manus texuit? 580
- An. En, angulus supremus insculptum chaos
Ostendit, ut pondus rude hoc prudens DEVS
Dirimit. in altero, viden, ibi quid angulo?
Est Pallas, inventrix parensque velleris,
Quae pensa fuis conglobat volventibus. 585
In lintei medio, ecce, Ioppes moenia.

	At staminis postrema pars, limbo simul Circumdata tenui, proceram lauream Floremque hederis nexilibus intertextum habet.	
Nu.	Sunt, virgines, bene cuncta facta atque lepide. Vestros labores gnavitatemque vigilem Nostra coram Domina puellisque reliquis Dignissimis depraedicabo encomiis.	590
Ind.	En, et ego Iove comitata et alma Pallade Ad vos, puellae, virginalem adfero chorum, Laboribus intentum, perosum ignaviam Operaque vestra praedicantem laudibus. Sic perge, tota virginalis concio, Neque tua vel tepeant vel unquam frigeant Incepta, sed studio indefesso ferveant.	595 600
	At, Andromeda, puella proba, sedula, pia, Saturni ex iussu Minervaeque placito Industria tibiserta fert, industriae Tuae notam pique studii symbolum. Nunc, virginalis inclytum chori decus, Sacrum simul Poëana iam modulabimur Iovi parenti et Palladi Tritoniae. Andromeda, nobis voce praecinas tua.	605

Chorus canens

An.	<i>Quem Deum feremus hymno?</i>	
Ind.	<i>Diiovem feremus hymno.</i>	610
Gy.	<i>Celebrabimus, cantabimus</i> <i>Voce sonora,</i> <i>Voce canora.</i> <i>O coeli decus! o pater!</i> <i>Pollens terrigenum sator,</i> <i>Salve rite vocantibus</i> <i>Iuppiter alme.</i>	615
An.	<i>Quam Deam feremus hymno?</i>	
Ind.	<i>Palladem feremus hymno.</i>	
Gy.	<i>Celebrabimus, cantabimus</i> <i>Voce sonora,</i> <i>Voce canora.</i> <i>O coeli nitor! o Dea!</i> <i>Artis lanificae parens,</i> <i>Nobis hoc opus auspice</i> <i>Te bene surgat.</i>	620 625

- Nu. Recte, puellae, numina hymno coelica
Placavimus celebravimusque laudibus.
Iove nunc vocato rite, fausto sidere
Comiteque fortuna cadent certo omnia. 630
Vota aequa nunquam respuunt aures DEI.
- An. Hoc faxit almus Imperator omnium
Rerum. sed, o nutrix, meum quid somnium?
- Nu. Quid somnium curem tuum, dixi antea.
Tui mariti Phinei si memineris, 635
Dulcissimique imago tibi subeat thori,
Mox lubrici vanescet imago somnii.
Generosus animus, quique se nullo videt
Scelere impiatum, semper est expers metus.

Actus secundus Scena prima

Cassiope, Gynaeceum

Cas. Cedite via, quacunq̄ue cedendi via, 640
Cedite, vel omnes graviter hic caedemini.
Quid tu mihi obstas? apage mendicabulum;
Corripite, famuli, hunc intro, mox constringite,
Raptate, ubi hominum nulla sunt vestigia:
Iam fune fiet sparteo suspensilis. 645
Non infima de fece quadrantaria
Foemina nec humili gente prodeo filia,
Quo genere abundat tota rerum machina
Passim, sed altis inclytum titulis genus,
Avis, proavis, abavis et atavis Regibus 650
Edita, refero splendidaque factis stemmata;
Coelestium prognata sum de sanguine
Iovemque nostri generis autorem traho.
Ego Cassiope Iovis tremendi gratia
Regina sum, Regina sum invictissima, 655
Gazis abundans auri et argenti optimi
Gestisque clare rebus nobilissima
Dioque vultus lumine illustrissima.
Quae turba proxima mediae zonae poli
Sentiscit urentem vehementer Carcinum, 660
Flexo colit me poplite et fert munera.
Arces mihi et castella Deltae totius,
Mihi ostii lati sinus Canopici,
Mihi versus Arabiae Libyaeque limites
Pelusiaca patent ubivis ostia. 665
Ego, Dominatrix profluentis Nigridos,
Ego sum gubernatrix Nili septemflui.
Hic amne pleno turgidus, mirabile,
Statione semper annua laeta novat
Fruge arva, campos floribus bene olentibus 670
Nemorumque ramosis recessus frondibus;
Hic contumacis rore leni macerat
Terrae solum sulcosque lymphis ebrios
Viridante amictu messis inumbrat flavidae,
Vt tugurii pauper colonus gestiat. 675
Quis me beatior? quis est felicior?
At cumulus huc accedit sortis prosperae,

Quod coniugi mihi nixu filiam,
 Licet unicam, ediderim, tamen pulcherrimam
 Adeoque vultu liberalem, ut nil supra. 680
 Auctam videbo hanc liberis brevi et viro
 Claro beatam, quam senectutis meae
 Polliceor esse columen ac solatium.
 Quis me beatior? quis est felicior?
 Ecquid bonorum, quid beatitudinis 685
 Mihi restat amplius, quod in meum caput
 Bonitas Tonantis larga non effuderit?
 Non me malorum maximum penuria
 Premit: inhonorus pauper et contemptus est,
 Sit clarus antiquo licet de stemmate. 690
 Verum repostis scrinia turgescunt mihi
 Gazis, metalla gravia magno pondere,
 Aurum caminis fulgurans et malleis
 Massa e sequaci late ductae bractee,
 In regia mea reident regia. 695
 Trabes Hymettiae columnas affatim
 Premunt, recisas ultimae oris Africae.
 Millia coruscant plaustra onusta murrhinis
 Crystallinisque grandibus.
 Vestes coruscis plurimae gemmis micant, 700
 Vestes Tyriae Laconicaeque purpurae.
 Stipantur horrea plena laetis frugibus.
 Non compita resonant furore classico;
 Secura pacis molliter tutae otia,
 Quassante nullo turbine rerum, transigo. 705
 Viresco semper viridis instar laureae,
 Amaena propter flumina ripae consitae.
 Quid praedicem beata formae munera?
 En, est mihi pubertatis annos filia
 Egressa, tempestiva iam connubio; 710
 Nihilo tamen minus venusta conspicio
 Succoque plena, porricio quae flammeum
 De me iubar serenitatis coelicae,
 Instar micantis usque vesperuginis.
 Quid inde colligo? Deitatis est nota, 715
 Verissimum immortalitatis symbolum.
 Adesto, adesto, famula: speculum porrigere.
 Quin te moves, testudo? nam gradus tuus
 Cribro videtur pollinario mihi
 Succretus, adeo tardus et subtilis est. 720
 Hoc munus est industriae pedissequae,
 Ne sentiant mandata Dominae ullam moram;
 Si quid velit frons, id subito oculi sciant.

- A vertice summo ad infimam calcem pedis
Circumspice, satin' me deceant haec amicula? 725
- Gy. I. Virtute formae sit tuae, ut te ornet bene,
Quacunq; tandem veste te vestiveris.
- Cas. Dic, quomodo nostrae tibi placent hae laminae
Auroque reticulum renidens hoc novum?
Inestne decor isti rubro cymatili? 730
Patagiatae huic? rallae? et huic crocotulae?
Acuque longo picto tractu syrmati?
- Gy. I. Color, nitor, vestis, habitudo corporis
Te maximam telluris arguunt Deam.
- Cas. Sic ambulare oportet omnes foeminas, 735
Vt ora vertat huc et huc euntium
Turba, et suis glaucomata obtrudant viris.
Potius domi Hecates praeparent convivia
Et mucidum atro ex iure panem devorent;
Modo vestium splendore diffluentium 740
Pompas agant, emetientes compita,
Vt dum foris sint, nil videatur mundius.
Quin ocyus mihi praeferas umbellulam,
Ne Phoebus igne me perurat livido,
Et mea colorem forma ducat Beticum 745
Mutata. sed tu tenue flabellum cape
Et frigidum statim mihi facito ventulum.
Speculum mihi tu consulendum porrige.
Sed agite Nymphae, dicite mihi libere,
Quae vestra mens de pulchritudine est mea? 750
An pulchrior me vivat ulla foemina?
Vel quae mihi fors compararier queat?
- Gy. II. Flammata certant syderibus tua lumina,
Colore purpureo labia vincunt rosas,
Flavisque collatum capillis temporum 755
Pallescit aurum. colla olores candidos
Longe antevvertunt.
- Gy. III. candido humero sic nitens,
Vt pura nocturno renidet aequore
Luna.
- Gy. IV. ut poli praelucet astris Phosphorus,
Ornans Olympum eundo, terris lampada 760
Mittens et inter astra regnans lumine,
Sic tu decore muliebri emines choro.
- Cas. Quid ergo me veremini dicere Deam?
Quid mussitatis? hem, Deae propago sum,
Nil odia curo Iunonis Saturniae, 765
Quippe mera de pelvi vibrata tonitrua.
Vah, misera Iuno mulier: alga vilior!

Ardet tuus formosa coniux corcula
 Medullitus, tu fers repulsam ab omnibus
 Locumque coelo pulsa concedis lupis. 770
 Numquid odio puellam habes Agenorin
 Inachida? num forma sub ursae Parrhasin?
 Nae, mentis oculis limpide si cerneres,
 Quam pluribus fies malis obnoxia.
 Tantopere quem nunc laude prosequeris statum, 775
 Rerum tuarum diceres miserrimum,
 Rerum mearum diceres prosperrimum.
 Quid enim? tuamne sortem titivilitio
 Ego empsitem? cassa vel unica nuce?
 Quin, age, periculum faciamus: provoco, 780
 Provoco; veni ad certamen, experire, quid
 Tua forma possit nostri ad vultus gratiam.
 Tu quoque, Dea maris, prodi, Oceani filia;
 Vbi latitas? post quae carecta te tenes?
 An ad infimam radicem Atlantis Maurici? 785
 Vt ego tibi delphina mittam nuncium?
 Vos quoque propago Nerei atque Doridos,
 Quae colitis antra rivulis scatentia,
 Proдите vultumque mihi spectandum date;
 Prodi Thoë, prodi Thalia Maeraque, 790
 Spio, Pherusca cumque Cymodoce Halie.
 Actutum adeste, quotquot hinc illinc vagi
 Imos inhabitatis recessus aequoris;
 Proдите, prodite! quoties ad nauseam,
 Ad usque ravim cogor vociferarier? 795
 Videamus, ultra nostrum erit formosior?
 Videamus, ultra nostrum erit felicior?
 Sed nemo prodit, nemo. prodibunt, scio,
 Quando ovibus ora blanda praebebunt lupi,
 Vel mula pariet. ergo, quod iam saepius 800
 Et ante menses protuli quam plurimos,
 Ego Cassiope formae meae praestantia
 Vinco, supero falso diu pulcherrimas
 Habitas, Deam freti, Deam Saturniam,
 Omnes etiam elegantias Nereidum, 805
 In aequoribus hinc inde perreptantium.
 Vinco, supero genus mulierum et virginum,
 Quotcunque natae de viris mortalibus.
 Iam fractus illabatur aetheris cyclus,
 Mundum tumultus quatiat, terra sedibus 810
 Convulsa magnorum ruinis montium
 Arctet frementes murmurantis maris aquas,
 Spumamque limumque vaga tundant littora

Scopulosque terrificis flagellent fluctibus:
 Non mihi labascit animus, omnis abest timor. 815
 Quid in animum inducat homo metuere, cui potens
 Fortuna mancipio dedit se propriam?
 Curo nihil superna, sed terrestria.
 Tantum ego habeo terrestrium, ut coeli nihil
 De parte sim sollicita, nil curem DEOS; 820
 Curent eosdem, cura quos vexat sua.
 Ego speculum, pedissequa, volo: porrige;
 Sic nam mei vultus titillat me decor,
 Tuendo ut animum explere non satis queam.
 O tortilis capille! vultus roscide! 825
 O colla mollicella! frons loquacula!
 O turgidula labella! lacteolae genae!
 O purpureum os! o brachiola coelestia!
 Manus nitentes et lacerti candidi!
 Sed quid opus est nervos meae potentiae 830
 Diique vultus gratiosam gratiam
 Mortalibus coram amplius apricarier,
 Dudum omnibus mortalibus notissimam?
 Tecta potius subeunda nobis regia,
 Vbi nova concipiemus animo gaudia 835
 Laurique nostrum fronde cingemus caput
 Ob pulchritudinis meae victoriam.

Scena secunda

Nemesis, Incolae Ioppes II

Nem. At! o scelesta Furia, Cassiope, soli,
 Siccine Dearum numina immortalium
 Ad te pithecium atque spinturnicium, 840
 Ad putidam te rancidamque foeminam
 Huc e polo marisque gurgite prodeant?
 Proh alme Iuppiter! verenda poli Dea!
 Haec quae tumida iactatio est? quae audacia?
 Vt bestiae huius virulentum sanguinem 845
 Haurire gladius gestit! et vix se tenet.
 Cives Ioppenses, an isthaec omnia,
 Regina vestra quae evomuerit turpiter
 In coelitem beata vere numina,
 Audistis?

- In. I. o veneranda virgo, audivimus, 850
 Audivimus nefanda propalarier.
- In. II. Quidnam rei, quaeso, supreme Iuppiter,
 Hanc fastuosam peperit insolentiam?
- Nem. Mi civis, anne te latet? res prospera,
 Res prospera hominibus parit ferociam, 855
 Quam mente ferre aequa sciunt paucissimi.
- In. I. Heu mihi! quid hic divina mandant numina?
 Minus insolesce, quo magis res prosperae;
 Poenam insolentiae suae nemo effugit.
- Nem. Fateor, abundat vestra Cassiope bonis: 860
 Longe atque late regna magna possidet,
 Est pulchritudinis venusta dotibus.
 An vero ob haec crepare tam grandia decet
 Verba? et Deas nil esse praeter fabulas
 Putare? foeminasque prae se spernere? 865
 Quale fugitivae gratia est formae bonum?
 Bonum fragile, caduca res et futilis.
 Vt exiguo formosa candent tempore
 Lilia, cito rosas spina perdit, gramina
 Viridesque tandem bruma decutit comas, 870
 Sic et decoris singuli carpunt dies
 Florem; vicensque pulchritudinis nitor
 Blattis peresae more vestis defluit.
 Spectabilis primum quidem, dum florida
 Perdurat aetas, dumque scituli cutis 875
 Fulgescit oris. tempus at mox imminet,
 Rugis quod undique faciem crispantibus
 Arabit et quo mista frons albedine
 Longe migrabit, roscidas turpans genas.
 Quid, quaeso, divitiae? quid auri pondera? 880
 Annon coacta, et plena terra sulphure?
 Quid sericum? quid? quid acubus picta amicula?
 Pol, tela vermium atque lana sordida.
 Quis ergo, Cassiope, marita Cephei,
 Ventosa tendit pectora tua spiritus? 885
 Cur insolente fastu, cur superbia
 Corda intumescunt, formae ob elegantiam?
 Verus mulierum cultus, ornatus decens
 Pudicitia est, modestia est, non vestis est.
 Regina mage virtute subditos suos 890
 Quam vel corona excellat atque purpura.
 Se vestiat pietatis almae serico,
 Sibi decus addat castitatis byssino
 Modestiae solertiaeque purpura.

In. II.	Virgo, Dearum nata contubernio Dubio procul, vere locuta es et pie: Vtinam, utinam essent cuncta Cassiopae animo Inscripta! nequaquam Deas lacesseret Malesana. sed, amabo, mihi, quae sis, explica.	895
Nem.	Dea vera sum, Dea magna, Noctis filia Et Oceani, quae maximi nutu Iovis Nimis insolentum corda fastu deprimō.	900
In. II.	Quidnam corona incisa cervis denotat?	
Nem.	Mortalibus late dominor in omnibus Pavidosque reddo, quos semel percussero.	905
In. I.	Sigilla cur victoriae gestas?	
Nem.	fero Semper triumphos ex superbis hominibus.	
In. II.	Cur ligna portas fraxini?	
Nem.	quia futilem Ob temeritatem pectoris bella excito. Alata sum celerique scelera vindico Pede.	910
In. I.	Dea magna, parce, parce, quaesumus, Miseris Ioppes civitatis incolis. Parce, Dea, parce.	
Nem.	nunc flagrant Iunonia Odia, marini numinis potentia Potenter apparebit, atque dominium Meum in superbam et arrogantem foeminam, Hominum, Deorum et coelitem mastigiam, Inque universos incolas Aethyopiae Sic exseram, ne post lacessat quempiam. Tu, qui vides divina vindictae flagra, Perpende, contemplare nec ferocibus Vnquam lacesse coelites dicteriis; Nec erigas cristas nimis, si plusculum Quam coeteri forma vel auro polleas. Mortalium res auget et minuit dies; Amant modestos, execrantur Dii malos.	915 920 925

Scena tertia

Cepheus, Bulaeus, Nuncius, Opilio, Coloni III, Vxor Coloni I.

- Ce. Res nostra publica, superis Diis gratia,
In pristinum rediit decus, leges vigent,
Promerita iusti consequuntur praemia,
Poena irrogatur iusta delinquentibus. 930
Huius salute nostra consistit salus.
- Bul. Serene Rex, vere et pie pronuncias.
Privata res florere civium nequit,
Ni sospitate perfruatur publica,
Vt, qui maris fluctus secantes navigant, 935
Nisi nave sarta tecta, salvi esse nequeant.
- Ce. Haec ut magis magisque semper floreat,
Cum fratre, cui meam locavi filiam
Et unicam et carissimam, foedus novum
Pepigi; sacra peragenda sunt connubia. 940
- Bul. E re tua Reique nostrae publicae
Fore duco, ne iam protrahantur longius
Taedae iugales, sed mora abiecta procul
Omni dicetur sponsa sponso regia.
- Ce. Adolebimus sacros penates ignibus, 945
Tectis parabimus epulas, pictos toros
Arteque laboratas et ostro coccino
Vestes superbas instruemus ilico.
Sed ille quid praecipitat huc ad nos gradum?
Ni fallor animo, laeta nobis nuncia 950
Non fert. quid adfers huc anhelus nuncii?
- Nun. O Rex, celerrime huc cucurri.
- Ce. hoc non volo.
Sed qualia feras nuncia nobis? hoc volo.
- Nun. Heu, heu! dolor! periimus! actum est! periimus!
- Ce. Quid est, quod anxie adeo te sollicitum habet? 955
- Nun. Fuimus, fuimus Aethyopicae cives plagae,
Stetere quondam antiqua Ioppes moenia.
- Ce. Quid inepte garris? anne tu phreneticus
Circumrotare spiritu vertiginis?
Annon vides exstructa Ioppes moenia? 960
- Bul. An conspicilla flagitas? an postulas
Tibi faces accendier meridie?
- Nun. Nihil agitis. nam vera sunt, quae nuncio:
Periere cuncta, concidit regni status.

Bul.	Auguste Rex, Anticyras ablegandus est, Prius ut caput purgetur helleboro nigro.	965
Nun.	Etsi nihil grati adferam, dicam tamen.	
Ce.	Videre mihi quid alere monstri.	
Nun.	nuncio Terribile monstrum -heu! -, sonticam - heu! - pestem soli Totius ex imo freti voragine Prodisse et in tuos ruisse subditos.	970
Ce.	Audita primum an visa fers, edissere.	
Nun.	Visa fero, non rumore sparsa garrulo.	
Ce.	Quid est, quod istic rauca cornua personant?	
Op.	Heu, totus occidi! metu cor mortuum est. Iuva, iuva me perditum et pauperrimum.	975
Ce.	In quo negotio petis, tibi opem feram?	
Op.	Heu, heu! bidentes heu! iuvenuli atque oves, Candidulus aries! ductor opulenti gregis, Caprae, oves plенаeque lactis buculae Exenteratae, exdorsuatae sunt mihi.	980
Bul.	Vbi molossorum fuit custodia, Qui triste stabulis procul abercerent lupum?	
Op.	Nil hic molossi ferre poterant virium; Rabies enim lupi in pecus non saeviit.	985
Bul.	Leaena fors an torva?	
Op.	minime gentium. Vincit leones asperasque tygrides Cum rhinocerotibusque saevas pardales, Corpus stupendae magnitudinis trahit; Bifidamque linguam exertat et quaerens, quibus Mortifera veniat, spumat et volvit minas; Tumidumque nodis corpus aggestis plicat Cogitque in orbis.	990
Ce.	proh Deum omnium fidem!	
Op.	Haec in gregem insiliit meum, pessundedit Et dentibus discerpsit armenta omnia. At undenam proruperit, me nunc fugit.	995
Nun.	Ego, o Domine Rex, nuncio vidisse me Hanc bestiam prorumpere ex medio sinu Tethyos. at autor quoque mali tanti latet.	
Ce.	O magne Neptune! o status miserabilis Regni mei! vicesque misere turbidae! Heu, nuptias qui iam parabam filiae, Quaenam audio mala? sortis aura o mobilis! Vt perpetuo tenore laetum et prosperum Nil est relictum usque miseris mortalibus.	1000
Co. I.	Vae, vae mihi!	
Co. II.	au! pereoo.	1005

- Co. III. perimus,
 Vx. periimus.
 Co. I. periimus.
 Co. II. interiimus.
 Co. III. au! au!
 Vx. vae mihi.
 Co. I. Ah, me ter et quater miserrimum omnium!
 Ce. Proh sancte coeli Iuppiter! undique gemitus
 Oritur, ululatus foemineus et lacrymae. 1010
 Bul. Nonne pudeat vos caudices, vos stipites,
 Vos brassicata capita vestris tam diu
 Clamoribus Regem benevolum obtundere?
 Co. II. Ah, mi Domine clemens, precor te, ne mihi
 Succenseas misero. tibi non cognitum, 1015
 Qua parte nos homunciones calceus
 Vrat.
 Ce. quid igitur torqueat vos, dicite.
 Co. III et Vx. *coniunctim* Flentes, gementes, conquerentes adsumus.
 Ce. Quid hoc? loquatur unus.
 Co. I. invictissime
 Rex, praeses Orci pallidi, trux manium 1020
 Dis Cerberum, ceu nostra fert opinio,
 Ex intimis Acherontis atri sedibus
 Ob, nescio pol, cuius hominis crimina
 Immisit arvis atque nostris aedibus.
 Hic - o dolor! - laetos aristis funditus 1025
 Devastat agros, nemora, sata.
 Co. II. turres quoque
 Grandi fragore disiicit.
 Co. III. magna quoque
 Violentia evertit domos.
 Co. I. arces quoque
 In praecipiti stantes adaequantur solo.
 Co. II. Aedis ruentis hinc et illinc it fragor, 1030
 Quales sub alta murmurant sylva ilices,
 Caesae bipenni cum ruunt de montibus.
 Co. I. Passim per agros trunca membra hominum iacent.
 Co. II. Rivi cruoris perluunt vias, velut
 Torrens repentinis adauctus imbribus. 1035
 Ce. O sacra coelestum Deorum numina!
 Quid audio? quem mihi Pythona dicitis
 Densis sagittis olim Apollinis obrutum?
 Co. I. Quid nunc agam? qui consulam rebus meis?
 Hac reste torta elisa frangam guttura 1040
 Faucesque mihi, ne cogar emori fame.

- Vx. Quid hoc? marite mi, rogo te per Deos
Regemque, ne despondeas animum tuum
Nec nuncium mittas Iovis clementiae.
- Co. I. Heu! quomodo me nunc amplius cum liberis 1045
Domoque sustentare queo, cum sata iacent
Evulsa stirpitus? flagellare volui
Annona tempora atque multos aureos
Ex segete congerere in meum marsupium.
At - o dolor! - sepulta nunc spes omnis est. 1050
- Ce. Sis bono animo, subdite, nec hastas abiice:
Sata perierunt, et tua iacent mortua
Armenta cum balantium toto grege.
Sed num Iovem putatis esse mortuum,
Rerum creatorem omnium? vivit Deus, 1055
Vivit miseriasque aspicit mortalium.
Res affluenter rursus ipse suppetet.
Ego publica hac in calamitate cum meis
Larga benignum semper indulgentia
Iovem vocabo, qui vocantes audiet 1060
Certoque liberabit ex angustiis;
Deliberationibus prius habitis,
Omnem movebimus lapidem, quo perbrevis
Monstrum hocce nostris profligetur terminis.
Deinde calamitatis pendam incommoda. 1065
- Co. III. Votum tibi summus secundet Iuppiter.
- Ce. Deo volente pharmacum isti vulneri
Feremus.
- Bul. at properato opus, properato opus,
Periculum in mora est.
- Ce. dari nullus potest 1070
Vel tarditati vel socordiae locus,
Iam cuncta nostrae deferemus coniugi.
Vos, subditi, illos capite nummos aureos
Vestrae calamitatis aliquod solatium.
- Co. III. Benevole Rex, te fata nobis sospitem
Natamque coniugemque conservent diu; 1075
Nos maximas habemus omnes gratias.

Scena quarta

Coloni III, Vxor Coloni I.

- Co. I. Pol, imbre multo largior Rex noster est,
Clemens, misericors subditisque bene favens,
Qui regium in nos contulit donarium.
- Co. II. Cedo huc pecuniam, ut probem cultro meo. 1080
Vt tinnit! haud adulterina est, sed bona.
- Co. I. Cedo mihi rursus.
- Co. III. num tibi soli data?
- Co. I. Soline tibi? tabernam ecquid vinariam
Nosti? ibi animi eluemus aegritudinem.
- Vx. Taberna quid vinaria? an nescis, malum, 1085
Res nostra iam versetur in quo cardine?
- Co. I. Silentium! perversa stimulorum seges,
Vel hoc bacillo - cernin'? - os tibi sublinam.
- Vx. Quid? falsa num locuta sum? merobibe,
Periere cuncta, fundus, arva cum satis, 1090
Boves, oves, gallina, porcelli, anseres;
Tam dives es, ut vix nates possis tuas
Totas tegere. tamen mero nihilo minus
Semper inhias.
- Co. I. mulier suavis, cave tibi:
Si gry mihi protuleris unicum amplius, 1095
Te iussero domum.
- Vx. temeti cantharo
Vno vel uno et altero beate vos,
Deinde reliqui aeris facite sortes arbitras.
- Co. II. Hoc et mihi placet.
- Co. III. mihi non displicet.
- Co. I. Nae, mulier es mirabilis, semper mihi 1100
Oggannis et re calcitras; ego candida,
Tu nigra poscis, ego ambulare, tu cupis
Sedere, semper flumina adversum natas.
Sed en, tibi aes; ego hic sedebo in cespite.
Sedete, vicini; siti multum premor. 1105
- Co. II. Et mens mea est animusque totus in scyphis.
- Co. I. Quid tu, Poloene, sic taces? an non sitis
Etiam?
- Co. III. rogas? utinam sit hic, qui cantharum
Mihi offerat! male peream, nisi unico
Haustu ebibam, licet peramplum, protinus. 1110
- Co. I. Sed en, redit; move, move te ocysissime.

- Vx. Si vultur es, cadaver exspecta.
- Co. I. cedo,
Propino vitrum.
- Co. II. bene tibi Bacchus pater
Dicat.
- Co. I. profecto nectar hoc villum sapit.
Non iam mihi placet laqueus, hoc placet unice. 1115
Infunde; tu responde.
- Co. II. faxo strenue.
Hoc ego salute impertior te cantharo.
- Co. III. Sit tibi saluti. praebibo tibi, soror,
Hanc, quam vides, plenam mero lagenulam.
- Vx. Non illa me terret; mulier ingentibus 1120
Assueta trullis nil moratur talia.
At, o DEVS, monstrum! vetant plura lacrymae.
- Co. II. Quid? tolle maschalam, tolle menteque sis bona;
Quae facta sunt, infecta reddi non queunt.
Est quippe nobis aere Rex ditissimus, 1125
Illata compensabit hic dispendia
Saevamque mulcibere necabit belluam.
Potate strenue, salvus adhuc cantharus.
Audite.
- Co. III. reliquam nunc simul pecuniam
Partimini.
- Co. I. haec est tota mea substantiae. 1130
- Co. III. Haeccine? per occam meam, ut oles mendacium.
- Co. I. Nec minus et ego iurabo tibi liquidissime,
Per rastra, per flagella mea et axungiam,
Per helcium mei caballi lutei,
Ne nummulum me tibi peculatum unicum. 1135
- Co. III. Credo, bone vir, non unicum, sed plurimos;
Cedo loculos.
- Co. I. tibi?
- Co. III. mihi inquam, non tibi.
- Co. I. Missum nisi tu me, sycophanta, feceris,
Hercule, impingam tibi Cyclopicam.
- Co. III. Edico tibi, nisi restitueris ilico, 1140
Et os caputque fustibus dolabitur
Tibi, scelus.
- Co. I. hem tibi, quomodo sapit hoc pyrum?
- Co. III. Tu vapula quoque verberalissime.
- Co. I. Au! parce modo barbae meae.
- Co. III. hem tibi, furcifer.
- Co. I. Coxendicem franges mihi, tu carnifex. 1145
- <Co. III.> Quaeso, populares subvenite ocysime.
- Co. I. Ah, parcite misero!

Vx. viros aera, heu, cient.
 Nos perditos! monstrum venit, monstrum venit.
 Co. I. Vah! ubi meus pileolus est? ubi tunica?
 En, in palaestra adhuc iacet; mox adferam. 1150

Scena quinta

Cassiope, Cepheus, Nuncius

Cas. An vera sunt, Rex, intus ut iam dixeras?
 Ce. Ah, vera nimium.
 Cas. tune certam, Rex, fidem
 His simplicibus habes colonis? ficta sunt.
 Ce. Vtinam coloni falsa nobis dixerint!
 Nullam mihi mendacii poenam darent. 1155
 Cas. At ipsa discipulos cruci omnes dederem,
 Lingua prius ferro rescissa garrula,
 Ne falsa prius futire possent subdoli.
 Non credo, sed falsa esse credo somnia.
 Ce. Vbi loquuntur testimonia rerum, ibi 1160
 Non opus est verbis.
 Cas. quis unquam belluam
 Audivit urbes destruere? sylvas? domos?
 Ce. Plus valet oculatus testis unus quam
 Auriti, et ipsi cuncta subiacent Deo.
 Nutu illius tota intremittit tellus, cava 1165
 Montes soluti proruunt compagine;
 Furvo ille nebulas ob scelera mortalium
 Involvit, ille nigra mittit spicula,
 Flammae vibratae laxat ora fontibus
 Abyssi et inferni cavum reserat chaos, 1170
 Vt hominibus monstra nocitura huc prodeant.
 Cas. Deos putas tu curare mortalia,
 Quae nihil eos tangunt nec angunt? liberas
 Curis et anxietatibus vitas agunt.
 Ce. O dira vocis horridae procacitas! 1175
 Mirum profecto, ne draco mox te involet
 Iussu Deorum conteratque dentibus.
 Sed ille quid praecipitat huc ad nos gradum?
 Nun. Magnifice Rex, Regina clementissima,
 Illa, ore duplici rapida iaculans flumina 1180
 Et flammeas Aetnae instar evomens faces,

- Prorumpit - heu! -, prorumpit, inquam denuo,
 Rectaque tendit ad haec Ioppes moenia.
 Hanc ocyor Coro ips[i]us inscendam arborem,
 Qua parte, prospectum, sit illa bellua. 1185
- Ce. O triste dictu, auditu acerbum nuncium!
 Pavet animus, artus horridus quassat tremor;
 Firmum ubi pedem figam? viden', coniux mea,
 Viden', quod ista haud falsa fuerint nuncia,
 Quae protulere mihi coloni simplices. 1190
- Cas. Consors thori, iam cordis omnes palpitant
 Fibrae, metu sanguis mihi gelidus coit.
 Erectus horret crinis, attonitum salit
 Cor, atque trepidis palpitat venis iecur.
 Heu, quo ruam? quo non ruam?
- Ce. quid nuncie? 1195
 Videsne monstrum?
- Nun. quid querar? Rex maxime,
 Video: approperat; en, astat ipsis moenibus.
- Ce. O universa plebs et urbis principes,
 Abrumpite moras, ocyus adeste, ocyus
 Adeste, properate et fores ite undique 1200
 Oppessulatum. nunc enim properato opus,
 Et consulendum Ammonis est oraculum.

Scena sexta

Coloni III, Vxor Coloni I., Opilio

- Co. I. O praeses hortorum DEVS!
 Co. II. O sancta Priapi numina!
 Op. O Pan vigil ovium pater! 1205
 Vx. O sancta Iuno pronuba!
- Co. III. Eho, quid hoc monstri! tueatur nos bonus
 O Iuppiter! vivus profecto est Cerberus.
- Co. I. Agedum, pedes currite.
 Co. II. quid? an sic aufugis?
 Heus, heus sodales! arma capite celerrime. 1210
 Vbi mea furca?
- Co. III. ubi mea merga atque scutica?
 Ego peniculo hoc, ne videat, oculos eruam.
- Co. II. Scutica hac pedes irretiam, ut humi concidat.
 Vx. Faciam colo hoc edentulum, ne mordeat.
- Co. II. Bubulce, tu pedo tuo Polyphemicum, 1215
 Age, primus ictum extolle. quid metuis, lepus?

- Op. Exaruit cor penitus. irrue, si vir es.
- Co. II. Quia palpitas emasculato pectore,
 Inibo pugnam lurida cum bellua.
 Magnifica dona Regis et fors filiam 1220
 Domumque patriam demerebor liberam
 Omni a tributo publicisque a censibus,
 Si bellua meo caesa peniculo cadet.
 In Sylvani et Fauni in almi nomine
 Adoriar. au! au! pereo! flammis devoror! 1225
 Suffocor undis!
- Co. III. vae mihi misero! occidi.
- Op. Ah, claustra revellite, cito limina pandite.

Chorus canens civium Ioppensium

- Ah! flete, flete cives!*
Ah! plange, plange, Cepheu!
Quam dira fata passim 1230
Nos clade turbant moesta:
Luget solum, mugit pecus,
Aret seges, domus ruunt,
Vastante cuncta ceto.
- Ah! Ammon, alme vates,* 1235
Huc aures verte clemens;
Ne Regis atque nostra
In cassum vota tendant,
Novos tibi laudum modos
Noster chorus tandem canet, 1240
Saevo peremto ceto.

Actus tertius Scena prima

Cepheus, Emathion, <Oraculum Iovis Ammonis>

Ce. Nunc, qui gubernas astra, qui nubes quatis,
Supreme Rector orbis, apparent tua
Delubra, Bacchi structa quondam numine.
Hic nam perustas Sole gentes Indiae 1245
Vt Marte domuit hancque glebis torridis
Terram crematam atque cumulis sabuli obrutam,
Rivis carentem et destitutam fontibus,
Ingressus est, exercitus pernobilis
Victoriis tanta siti correptus est, 1250
Pereundum ut esset omnibus morte misera.
Hoc anxius Bacchus malo, supplex Iovem
Rogat, ut sibi veniret auxilio ilicet.
Quid fit? aries astat coruscans cornibus
Pedibusque percutiens solum, scrobem fodit; 1255
Scrobs fossa limpida eiaculata est flumina,
Quo milites torrente sedarunt sitim.
Permotus ipse Bacchus hoc miraculo,
Huius celebris exstruxit aedis fornices
Hic, ubi sonoris consitum arboribus nemus, 1260
Lymphisque fons ebullit admirabilis;
Qui, cum quadrigis lucida aurora croceis
Nitente roseas protulit lumine genas,
Puras aquas eructat humore tepido.
Phoebus ubi currum librat aethere medio, 1265
Gelida est aqua, glaciei adinstar pendulae;
Cum lassa Titan colla iam relevat iugo,
Mox incalescit. at Bootis cum pigri
Stant lenta plaustra flexa, plane exaestuat.
Exinde sensim deficit primus calor, 1270
Donec iterum Titanis orto lumine
Tepore pristinam recuperarit vicem.
Hic magna turba confluit mortalium,
Saevis dolorum cum procellis obruta,
Oransque liberatur ex angustiis. 1275
In hunc et ego Iovem meam spem colloco,
Sperans fore, ut precibus benignas praebeat
Aures et infortunii causam mei
Modumque liberationis indicet;

	Qui Libero patri auxilia quondam tulit, Hic et mihi auxilia feret certissime. Sed ecce, commodum Sacerdos it foras, Ammonio qui sacra fert Iovi; alloquar. Salve, Sacerdos enthee, plurimum.	1280
Em.	Benevole Rex, nobis tuus gratissimus Adventus est. quantis premaris casibus Vndique, Deorum ex visionibus id satis Compertum habeo, tuaeque sollicitudines Moerore quoque mentem meam turbant gravi. Immane namque mole vasta corporis Monstrum tuas devastat urbes, subditos Facit fugaces enecando plurimos.	1285
Ce.	Omnem profecto rem tenes, ut audio. Nisi praevenimus huic malo tristissimo In tempore, actum quoque capite de nostro erit: Me, coniugem cum filia suavissima Miseris ad umbras flebiles mittet modis. Ergo huc venio fretus Iovis clementia, Oracla scitatum DEI Ammoni sacra, Quis belluam illam in regna nostra immiserit Et quo malum possimus expellere modo.	1290
Em.	Sapienter hoc factum atque bene, Rex inclyte, Dum cladibus tot undiquaque instantibus Obrutus ad haec te contulisti oracula. Qui namque telam orditur a Iove maximo, Huic omnia cadunt prospere; sed qui secus Fecerit, hic arbores clavi diffindet et Seras relaxabit securi, ut dicitur. Petita tibi responsa reddet Iuppiter.	1295
Ce.	Ne vero ad aram vacuus accedam, cape Dona haec, quibus sacro litabis numini.	1300
Em.	Munera DEOS hominesque placant praestita; His pro te ego faciam Iovi, tu supplice Precare voce, dum peracta sint sacra.	1305
Ce.	O magne Olympi Rector, o rerum parens: Pene obruerunt me malorum flumina, Moerendo lassa torpuerunt pectora; Ad te recurro, tu benignus aspice Rebusque in arctis da salutarem manum.	1310
Em.	O magne Olympi Rector, o rerum parens: Qui cuncta scis, qui cuncta praesens aspicias, O Iuppiter cornute, vates praescie, Ad cuius ego non dignus asto altaria Mystes, sacra faciens ferensque victimas, Ex intimis cordis precor penetralibus:	1315
		1320
		1325

- Ope destituto et omnibus fracto malis
 Succurre; quae draconis huius causa sit,
 Pronuncia, quibusve techinis, quomodo
 Quave ratione bellua haec possit abigi.
- Ce. O magne Olympi Rector, o rerum parens: 1330
 Fac me mei repente voti compotem,
 Sic te perenni tollam ad astra carmine.
- Em. Haec signa sunt favoris et clementiae.
- Or. Regina Cassiopaea, Regis Cephei 1335
 Vxor, Iovis Deique coniugem sali
 Totumque pulchrarum chorum Nereidum
 Conviciis affecit efferata turpibus,
 Formam suam extollens, Dearum deprimens.
 Ideo Saturniae precibus adductus est
 Parens aquarum, ut hanc stupendam belluam 1340
 Imo ex mari produxerit, quae foeminae
 Fastum insolentem frenet.
- Ce. o me perditum!
 Responsa quae sunt haec?
- Em. sed audi et coetera.
- Or. Nec ante grassari draco ille desinet,
 Quam Andromeda virgo, filia Regis Cephei 1345
 Vnica, catenis saxeo adfixa scopulo,
 Ipsi exponatur devoranda belluae.
 Sic et capite poenas luet iustissimas,
 Proterva tumidae lingua quas matris tulit,
 Et saeva tandem desinet rabies ferae. 1350
- Ce. Quid inquit? an mea nata scopulo belluam
 Adfigat? illique ferat ea, quae devoret?
- Em. Natam tuam scopulo catenis alliges,
 Natam alligatam devoret trux bellua,
 Sic inquit oraclum. heu! quid hoc? adcurrite 1355
 Et ferte suppetias, rogo: patitur animi
 Defectionem. Rex serenissime, precor,
 Exurge, quaere aliquod dolori remedium;
 Non est futuris masculum frangi malis.
- Ce. Heu! maius est praesens malum atque atrocius, 1360
 Quam consolatione quod tolli queat.
 Heu, heu vesanam foeminae superbiam!
 Egone alligari filiam curem meam?
- Em. Fata hoc volunt.
- Ce. o fata plusquam tristia?
 Meam unicam?
- Em. sic est.
- Ce. novellam Phinei 1365
 Fratris mei sponsam?

- Em. videlicet.
- Ce. o dolor!
- O fors potens! o fata! proh genius meus!
 Vt stabile nil est, nec licet confidere,
 Confidere, inquam, non licet successibus,
 Vt, qui secundis floret, haud in posterum 1370
 Rebus repente fiat adversis miser.
 O quot mea nata moesta me singultibus
 Rogabis? ah, ah! quo intueberis patrem
 Moritura vultu colla complectens? preces
 Quas admovebis voce lamentabili? 1375
 O fors potens! fortuna varia, volubilis.
- Em. Sic est. parenti triste pectus effodit,
 Adversitas si contigit quae liberis.
 Sed hic quid ages? recalcitrabis numini?
 Cedas DEO, fors liberatio tibi 1380
 Optata veniet coelitus. ego nunc eo
 Ammonio rursus litatum oraculo.
 Tu sponte mandata illius tua expleas;
 Sic namque mox cessabit infortunium.
- Ce. Quid nunc agam? quo me - dolor! - vertam? Iovis 1385
 An contumax Ammonii iussa abnuam?
 Totum interibit regnum et undique flammeas
 In me Deorum concitabo iras miser.
 Agite, paterni cedite affectus procul;
 Cedat metus, cedat timor, miseratio 1390
 Cedat, parentibusque natura insitus
 Amor exeat: necem videbo filiae.
 Iovis haec voluntas; quae voluntate accidunt
 Iovis, ea homines aequo pati decet animo.

Scena secunda

Cassiope, Andromede, Nutrix, Cepheus

- Cas. Satisne diu, filia, domi desedimus? 1395
 Inaniterque Regis exspectavimus
 Reditum? mora haec perquam molesta fuit mihi.
- An. Cur ita, mea mater?
- Cas. quid? rogas? dubio procul
 Excessit, evasit et erupit, hoc timens
 Malum imminens. multos enim passim invenis, 1400

- Qui, cum minus secundus aër flat domi,
 Et coniuges et cara thalami pignora
 Mox deserunt fugamque captant perfidi.
- An. Ne hoc dixeris, mater, sed animo sis bono.
 Nam spero eum salvum adfuturum propediem; 1405
 Scit quippe magnitudinem periculi,
 Ergo reditum maturabit eo celerius.
- Cas. Quid opus fuit proficiscier ad oraculum?
 Annon videtur evirati tibi animi,
 Cum paululum saltem intonare insana sors 1410
 Incipit, adire protinus oracula Iovis,
 Dum cetus ille, quem catervis militum
 Paucissimis initio adortum interimere
 Potuisset, interea necem inferat incolis
 Et plura muris vertat oppida dirutis? 1415
- An. Conatus omnis humanae sapientiae
 Intenditur frustra sine auxilio Iovis.
- Cas. Gerrae haec, apinae, tricae, virum quae pectora
 Emasculant; in rebus infestis enim
 Semper animosa fortiaque decent viros. 1420
 Ego foemina, sed audaciori pectore
 Praedita, vel ipsa aggrederer isthanc belluam,
 Paucissimis stipata signis militum.
 Vidi quidem immanem, sed amplius haud metu
 Trepido. proinde sic volo, impero, iubeo, 1425
 Iam iam per urbem colligantur militum
 Multae cohortes, ferro et aere splendidae,
 Quibus omne robur et potentia bestiae
 Illius acri demetatur praelio.
- An. Sint sane in armis corda nostris fortia; 1430
 Si fato ineluctabili firmatum erit
 Punire nos nostrosque bellua fera,
 Nil nos tremendae irae Deorum subtrahet.
- Cas. Adeste contophori, machaerophori, duces,
 Instruite catapultas, balistas gesaque, 1435
 Quin et covinos ferte acutos falcibus;
 Fremitus equorum, currum stridor boet.
 Tentabimus: non fit sine ulla audacia
 Facinus egregium. nostra erit victoria.
 Hui! Cassiope, quibus celebrabere laudibus 1440
 Prae Rege, si monstrum tua cadet manu.
 Dea magna proclamaberis terrae undique.
 Quid tu, mea nutrix, autumas? quid, filia?
- An. Mea mater, ego nimis, nimis ego angor animo!
 Et nescio quid mens mali praesagit? 1445
- Cas. Quid istud est?

- Nu. quid obtices? pronuncia.
 An. Tacitus dolor cor lapidis instar pergravat.
 Nu. Omitte luctum neve nondum urgens malum
 Celerare perge. si malum imminens times,
 Geminas timendo. sive nil instat mali, 1450
 Percussa tum vano metu corda trepidant;
 Seu, quod repellant alma Divum numina,
 Mutata nobis fata quid gravius parant,
 Tamen tremiscere non decet formidine.
 Diis dulci odore sacra thura altaribus 1455
 Adolebimus, nec plane inexorabilis
 Mens est Deorum, saepe flectuntur prece.
 Cas. Sed ego meos cernam apparatus bellicos.
 Hi mihi placent, vos thure pellite belluam.
 Abeo.
 Nu. Regina, Domina mea, mane: viden', 1460
 Quis ille sit, nobis qui ibi venit obviam.
 Rex noster est. Rex est. alumna, pater adest:
 Donarium dari mihi volo.
 An. pater ubi?
 Vbi pater est?
 Nu. en, ad sinistram.
 An. cape tibi
 Donario annulum aureamque catenulam. 1465
 Quid hoc mihi repente oboritur gaudii?
 Vt te, pater, laetaque lubensque conspikor!
 Hei mihi, quid hoc? hei, quod lubens cum videris,
 Placido haud tamen nos intueris lumine.
 Cas. Salve, marite.
 Ce. salva tu sis ultimum, 1470
 O Stygia Furia!
 Cas. siccine tuam coniugem
 Primo salute in limine excipis? bone
 Vir.
 Ce. ut dehiscens terra in ima absorbeat
 Te, vel trisulci fulminis tactam impetu
 Ad Ditis atras Iuppiter trudat domos, 1475
 Haec opto.
 Cas. per Iovem bona salutatio?
 Ce. Vt merita, sic saluto, monstrum foeminae.
 Cas. Quid perpetravi?
 Ce. quid? rogas?
 Cas. rogo merito.
 Nullius enim mihi criminis sum conscia.
 Ce. O pestifera lues, Erynnis Tartari, 1480
 Quae parricidio maculas foedus tuum.

- O fictitia Dea, falsa ni loquar, id statim,
Statim tuo experiere maximo malo.
- Cas. Quid, Rex, tumultuare? quo te animus rapit?
Probabis haec scelera mihi, hoc sancte tibi
Per pulchritudinis meum iuro decus. 1485
- Ce. Quid, improba, tibi vis probem?
- Cas. illata scelera.
- Ce. O fastuosam, o foeminam audacissimam!
Abscede, profuge longe ab aspectu meo;
Hoc, hoc, probo, medium tibi discindens caput. 1490
- Nu. Cede, Domina, cede, bile Regi concito,
Donec furor defervet irae aliquantulum.
- An. Ah, mi pater, compesce animi motus graves
Nec indecenter inferas matri manus.
Mala perpetrare cogit ira plurima. 1495
- Ce. Mea nata, iustam iram decet exequi in malos,
In insolentem foeminae ferociam.
- An. Quidnam tuum sic vexat animum, talibus
Vt insoles prater solitum convitiis
Matrem?
- Ce. evidens est causa. tu, mea filia, 1500
Magnis premere moeroribus et angustiis.
- An. Egone? quibus? mi genitor, hem, quod salva sim,
Diis gratia, decens in genis rubor excubat.
Salvus etiam, quod scio, meus erit Phineus.
- Ce. Sed vereor, ut sis salva tempore perbrevis. 1505
- An. Esto. modo vos, mei parentes, sospites
Superstitesque multa agatis secula;
Hic acquiesco, iactura facilis est mei.
Sed per Deos oro, pater carissime,
Expone, quidnam sentiat de bellua 1510
Oraculum? quae causa sit tanti mali?
- Ce. Puella es, Andromeda.
- An. fateor hoc, mi pater.
- Ce. Quod est puellarum, id tuae curae puta.
De oraculo neque seritur neque metitur
Tibi.
- An. obsecro te, annon paterno filiam 1515
Amore me complecteris nunc amplius?
- Ce. Tace inquit, non audiam.
- An. ah, care genitor.
- Ce. Quae te nihil tangunt, ea expiscarier
Noli.
- An. imo, genitor, et meum tangunt caput;
Cum proximus rapidos in ignes considet 1520

- Paries ... age, tandem fare iussa Ammonii Iovis.
- Ce. molesta nimis es, Andromeda, patri.
Garrire multa pudor inhibeat virgines;
Me gravia regni distinent negotia,
Tu questubus animum avocas negotiis. 1525
- An. Sed quando nil efficio gemitu neque prece.
- Ce. Est impium nefasque scire ea virgines,
Quae mihi rogatus reddidit oracula DEVS.
- An. Hei me miserrimam! ante mihi genitor fuit
Blandus, fuit amans liberum et matris meae; 1530
Quis nunc? severus, tetricus, tristis, ferox
Et robore atque rupe dura durior.
Quae causa sit, metuo nimis; ego illam assequi
Nequeo. remedium hoc esse puto tutissimum
Intaminatam habere conscientiam. 1535
Ehodum pater, quas conspicio ibi? quae coma
Viridante praecinctae gradu celeri advolant?
Quae sint, cedo.
- Ce. proh alma coeli numina!
Pereo. tibi, mea nata, nunc tibi luditur.

Scena tertia

Nemesis, Nereides

- Nem. Properate, Ioppes ibi videmus moenia, 1540
Quae Cephei superba coniux incolit.
Properate, Nereo prognatae filiae:
Rex ille Cepheus, Regis illa est filia.
O prosperum mihi diem! ut te nunc lubens
Conspicio; bene, mandata Iovis exponite. 1545
- Ner. I. Attende, Rex Aethyopiae Cepheu plagae,
Attende, quae sint iussa Iovis Ammonii.
- Ner. II. Ob illam inauditam ante coniugis tuae
Superbiam, quod se suae praestantia
Formae anteferre coniugi Iovis optimi, 1550
Deae maris et toti choro Nereidum,
Illas et in certamen indignissimum
Sit ausa provocare, tua nata unica
Andromeda, ferreis ligata vinculis
In rupibus, poenas luat dignissima. 1555

Ner. III. Pluribus opus non est, tenes oraculum.

Ner. IV. Nobis potestas alligandi filiam
Tuam, a marina devorandam bellua.

Scena quarta

Andromede, Cepheus, Nemesis, Nereides

- An. Ah, mi genitor, istudne fuit oraculum?
Ce. O nata mea, te Dii volunt, te Iuppiter 1560
Iubet marinae exponere scopulo ferae.
- An. Nunc misera demum intelligo, cur tacueris
Pronunciatam oraculi sententiam
Matremque dictis asperis incesseris. 1565
O somniorum iam nimis veram fidem!
Sed obsecro, contra cruentam hanc belluam
Defende me, pater; pater, letho eripe.
- Ce. Ah vereor, ut frustra patrem roges tuum.
Quin ad Dearum, nata, procidis pedes; 1570
Oratione si quid aut gemitu potes,
Cor flecte durum, frange mentes ferreas.
- An. O vos benignae, o vos Deae pulcherrimae!
Dulce est homini lucem videre coelicam
Aurisque in orbe vescier vitalibus, 1575
Dulce est parentum exosculari pectora.
Oro lacrymis, id quando solum iam queo,
Vestrisque pedibus corporis advolvo meum:
Ne me puellam aevique maturam parum,
Dum quinque iam vix attingi trieterides, 1580
Monstro cruentis proiciatis dentibus.
- Ce. Parete lacrymis meis, Nereides,
Servate vitam filiae; nam scipio
Meae est senectutis, columna, gaudium.
- An. Ah, sponsa sum, Nereides; iam iam sacra 1585
Nostrum imminent thalami iugalia. quot meo
Sponso dolores, quot gravia suspiria
Creabit hic tristissimus vitae exitus?
Peremtam me lugebit - heu! - viduo thoro
Nocteque dieque.
- Ner. I. verba mortuis datis. 1590
Cepheu, Dei audisti Iovis sententiam.
Prius retro Nilus fluet septemfluis,

- Et atra nox terris prius lucem dabit,
 Haec quam Iovis decreta fiant irrita.
 Quod ille scilicet semel iussit, ratum
 Fixumque perstat tramite immutabili. 1595
- Ner. II. Puella, quidnam flebiles motus cies?
 Fortiter obire pro tuis te praepara.
- Ner. III. Cepheu, gemitus sepone; nil iuvat mala
 Gravare luctu. regium hoc ipsum reor
 Adversa capere; non levat miseros dolor. 1600
- Ce. Hei, hei miseriam! heu! heu! dolorem! heu, heu gravem!
- Ner. IV. Cepheu, nihil clamore proficis tuo.
 Quin potius Ammoni agere fas est gratias,
 Quod expiatur morte scelus hoc unica,
 Tuaque sit inter tot puellas filia 1605
 Inventa digna, patriam quae liberet.
- Ce. Ah, qualibet me miseriorem miseria!
- An. Mi genitor.
- Ce. ah quid, nata, vis? quid expetis?
- An. Pater, meis dictis tuam aurem commoda;
 Nam te video complere loca cuncta gemitu 1610
 Frustra. mori, mori mea stat sententia.
- Nem. Quin te, Andromeda, nunc expedi brevissimis.
- Ce. O miseriam!
- An. scias, pater carissime,
 Quae non queunt habere sese modo alio,
 Ea velle vincere, labor est plane irritus. 1615
 Quid? tota nunc peribit Aethyopum plaga
 Penitus: parentes vos meos carissimos,
 Me filiam vestram populosque subditos
 Miserabilis vitae manebit exitus.
 At mors mea haec avertere potest omnia; 1620
 Sic per me erit beata Ioppe civitas,
 Quod eam ego morte liberaverim mea.
 Dum vertices lustrabit umbra montium,
 Polusque dum convexa pascet sidera,
 Me, me universa turba laudibus canet, 1625
 Meumque terrae nomen ignotae audient.
 Quid? et hominum Divumque Rector Iuppiter
 Pro matre proque admissae culpae crimine
 Meum caput iam vindicare postulat.
 Fati quod autem praecipit necessitas, 1630
 Vtique ferendum est nec repugnandum Iovi.
 Me fata poscunt, itaque tibi animam libens
 Hanc reddo matri, patriae reddo tibi.

- Ner. I. O mira rari pectoris praesentia!
Nequis profecto adversus ista dicere,
Cepheu. 1635
- Ner. II. tuam hanc, Andromeda mea, constantiam
Coram Deabus omnibus celebrabimus.
- Ce. O me miserrimum! miserrimum omnium!
Quis mihi det ...?
- An. ah, mi genitor!
- Ce. ah, quis det mihi,
Vt, nata, pro te, te diem miser obeam? 1640
Nam quid ego lucem Solis aspiciam amplius,
Te sic mihi erepta? interi, actum est, interi.
- An. Omitte, genitor, sic comam scindere; mihi
Lacrymabili ista voce nunc frangis animum.
- Ner. III. Andromeda, tempus omne praeterlabitur. 1645
- Nem. Quid tam diu cunctamini, Nereides,
Edita Deorum iussa in hanc capescere?
Non amplius moror: sequere, sequere; ipsamet
Scopulo alligabo te.
- Ce. o Dea, Dea!
- An. ah, temporis
Concede saltem paululum.
- Ce. ah, concedite; 1650
Haec namque nostra verba erunt novissima.
- Ner. IV. Iusta petis, esto brevis.
- An. pater, unum te rogo
Adhuc, tibi antequam supremum do vale.
- Ce. Dic, nata, libere.
- An. meam matrem, obsecro,
Ob ista, genitor, facta ne quid oderis, 1655
Cum causa sit lethi mei.
- Ce. ah, mea filia,
Quid expetis? dolore mihi cor rumpitur.
Sed quando nullo, filia, in negotio
Nos te precantem iusta defraudavimus,
Remissa sint sepultaque crimina omnia. 1660
Aliquando Diis poenas luet gravissimas.
- An. Miserabilem ut doleo vicem, genitor, tuam,
Sic utique laetor plurimum de gratia
Redintegrata matre cum carissima.
Nunc, nunc adibo animo necem promptissimo. 1665
- Ce. O! heu dolor! dolor! o gemitus! hei, hei dolor!
- An. Nunc, nunc, pater, tuam mihi cedo dexteram,
Complectar hanc visura postremum die.
- Ce. O mihi manus carissima!

- An. hoc nunc ultimum
Cape osculum.
- Ce. o carissimum os!
- An. pater, cape 1670
Et osculum hoc et hoc et hoc novissimum.
- Ce. O molle corpus! grataque amplexatio
Blandumque spirans suavis oris halitus.
- An. O mi pater, mea lux, salus, sidus meum!
- Ce. Hei, hei!
- An. iube valere quoque matrem meam. 1675
- Ce. Vae mihi!
- An. iube valere corculum meum,
Sponsum meum, plus centies, plus millies.
- Ner. I. Nunc tempus instat.
- Nem. regiam, Cepheu, subi.
- Ce. O miseriam gravem, o calamitatem feram!
Heu, heu!
- An. vale, vale pater, vale, vale. 1680
- Ce. Discedis, eheu, gnata!
- An. scilicet, neque
Reditura rursus abeo.
- Ce. patre videlicet
Tuo relicto?
- An. nempe sic uti vides.
- Ce. Ego te sequar.
- Ner. II. faxis, cave; neque convenit.
- Nem. Ingredere, nil hic muneris est tui amplius. 1685
- Ce. O miseriam gravem!
- Nem. ingredere, inquam, protinus.
Quidnam moraris? ocyus ingredere, ocyus.
- Ce. O sortem iniquam et prorsus intolerabilem!
Sumne ego malorum Oceanus? infortunii
Seges? quis aerumnas, quis enumeret meas, 1690
Quae mens malis tot cogitandis sufficit?
Ah quando, quando vitam invisam abrupero?
Ah nata, nata, nata, mea carissima!
Ah Iuppiter supreme, Dea Saturnia,
Ah, nulla restat liberatio amplius! 1695

Scena quinta

Nemesis, Cassiope, Nereides, <Andromede, Gynaeeum>

- Nem. Nunc festinanter festinare, oraculi
Ammonii mandata vestra peragere.
- Cas. O Dii Deaeque superae et inferae Deae!
- Ner. III. Hem, quis ibi clamor oritur?
- Ner. IV. an Cepheus, redit?
- An. Ah, nostra genitrix.
- Cas. o superi et o inferi! 1700
- Nem. Quid tibi negotii hic? bipedum nequissima.
- Cas. O Dii Deaeque! num videtis hoc scelus?
Ah, nata mea, mea nata dilectissima!
Quin aufugis? huc, huc subintra regiam.
- An. Matercula, parce.
- Nem. quid, Furia, mihi denuo 1705
Obsistis?
- Cas. o trifures vos nequissimae!
Meam, meam furamini quae filiam.
- An. Mater, cave sic probris Deas proscindere;
Mandata namque oraculi expediunt Iovis.
- Cas. Quid? nata, fascinationes sunt, quibus 1710
Haec turba te sic ludificat miris modis.
Mecum, age, domum, domum. sinite triveneficae:
Cultrum videtis?
- An. euge, mea matercula.
- Nem. Apage, apage.
- Cas. gladium nihil curo; neca
Neca, trucida, filiam reddite meam. 1715
- Nem. Discede procul, Erynnis, e vestigio.
- Cas. Vbi nata mea, ibi et ego; salus nobis, salus
Ambabus erit una vita, unus rokus.
- An. Cara o parens, frustra tibi vellis comas.
Sententia haec: ego moriar pro patria; 1720
Pro aris focusque qui occidunt, non occidunt.
Abducite, ah, abducite me, Nereides.
Sed tu, mea mater, vale, vale mater, vale.
- Cas. Ah, nata mea, mea nata dilectissima!
O me miseram! cui tot subito ingruunt mala. 1725
- Ner. IV. Hoc quicquid est mali, ipsa conflasti tibi
Tua insolentia, puella quod innocens
Andromeda filia tua capite iam luet.

- Cas. Me, me, profundi magne Dominator freti,
Invade; me, me bestia illa devoret 1730
Et tu trisulcis dividens tela ignibus.
In me malignis obrutam infortuniis
Molire cuncta flammeo acta turbine.
Ego crimen hoc feci: at quid asto diutius?
Cur non gradum vestrum anticipo pede celeri? 1735
Hic, hic: ligate mihi manus, Nereides,
In me catenas iniicite vestras statim.
- Nem. Apage, verenda DEA, Iuno formosula,
Vbi tempus hoc te quoque ligandi venerit,
Centum catenis plaustra onusta et malleis 1740
Tibi ex maris voragine advehemus huc.
- An. O vos parentum amore plena pectora!
Quot non subitis undiquaque pericula,
Modo liberorum sarta tectaque stet salus!
- Ner. I. Quin tecta subis ocyssime.
Ner. II. ehem, vapula. 1745
Ner. III. Hem, cape.
Ner. IV. cape et hoc.
Ner. I. ingredere.
- Cas. vae miserae mihi!
Eheu, caduca spes parentum de suis
Concepta natis! quam volubili rota
Sursum deorsum res cadunt mortalium!
Frustra educavi, nata, te; ah, ah, pertuli 1750
Frustra labores, anxia incassum fui,
Frustra dolores passa sum puerperi.
Frustra apparavi quoque tibi connubia.
O spes inanes, o inanes spes meas!
Hei, hei dolor, dolor! o gemitus! hei, hei dolor! 1755
- An. Intrasse iam parentes tecta gaudeo,
Ne contui dirum genus mortis queant.
Nunc, o puellae, virginum decus inclytum,
Vobis supremum quoque VALE dicere decet.
- Gy. Hei, hei dolor! hei, hei, hei dolor! dolor! dolor! 1760
An. Ah, quando vobiscum tereti acu stamina
Rursus traham?
- Gy. o dolor, dolor, dolor, dolor!
An. Ah, quando rursus erit dies is, quo Iovi
Iovisque filiae melos cantabimus?
- Gy. Hei, hei dolor! hei, hei, hei dolor! dolor! dolor! 1765
An. Nunc tu mea patria, civitas Ioppensium.
Gy. Hei, hei dolor! hei, hei, hei dolor! dolor! dolor!
An. Vos civitatis incolae Ioppensium,
Matresque virginesque, iuvenes et senes,

- Et divites et pauperes, valete iam, 1770
 Valete; nostri memores este perpetim.
 Tum de nece atque obitu meo longe optimo
 Bene ominantes noenias canite mihi.
- Gy. Hei, hei dolor, dolor, dolor!
- An. Vale solum, vale salum, vale polus, 1775
 Vale ignis, aër vale, vale aqua, tellus vale.
 Tuque, aureole Sol, vosque fulgida sidera
 Tuque, ignea Phoebe, tuque lux novissima
 Hodierna nostris haurienda oculis: VALE.
 Valete, valete; Andromeda mortem laeta adit. 1780
- Gy. Hei, hei dolor, dolor, dolor!
- Nem. Nereides, vos vestra nunc exequimini
 Mandata. quid cessatis? isthaec vincula
 Circumiicere, tum malleo compingere!
- An. O vos catenas pulchriores aureis! 1785
 Vos fero libenter pro salute patriae.
- Nem. Hoc clavo adamantino pedes affigite.
- Ner. II. Peracta cuncta sunt Deorum munia.
 Andromeda, vale fortique maneat pectore;
 Fors tibi veniet optata liberatio. 1790
 Nam Iuppiter bonos perire non sinit;
 Sin minus, age, actum erit brevi.
- Ner. III. vale.
- Ner. IV. vale.

Scena sexta

Nereides, Nemesis

- Ner. I. O virgo perrara pietate nobilis!
- Ner. II. Exemplar o pudoris et modestiae!
- Ner. III. O mentis almis expolita dotibus! 1795
- Ner. IV. O plurimis adaucta donis corporis!
 Quam sponte suum profundere cupit sanguinem.
 Vtinam tibi auxilium veniret coelitus!
- Ner. I. At vos, inertes reddere animam patriae,
 Perennibus tenebrarum in umbris et loco 1800
 Spreto sepultos longa teget oblivio.
 At Andromeda fama vigebit perpeti,
 Dum sidera polus, terra flores continet.
 Vtinam tibi auxilium veniret coelitus!

- Ner. II. O digna sane virgo multis seculis, 1805
Cuius teneri decerpsit aevi flosculum
Tumida execrandae matris insolentia.
Ingenia nam plerumque sic sunt mulierum,
Glaucmata ut coniugibus obtrudant suis;
Fastuque se, viros suos et liberos 1810
Cunctosque subditos eunt, heu, perditum.
Talis mulier improba malum est virus viro.
Scylla et Charybdis, Sicula contorquens freta,
Minus est timenda; nulla non melior fera est.
Sed, o puella, virginum flos inclyte, 1815
Insana vitae quid aufert sors tibi,
Id adiiciet tibi fama laudi posthuma.
Vtinam tibi auxilium veniret coelitus!
- Nem. Vos, qui impotenti spiritu, 1820
Vos, qui insolenti lumine,
Vestibus amicti turgidis
Formaque vultus efferi,
Qui mentis arrogantia
Deos hominesque temnitis,
Cavete, cristas ponite; 1825
Alias catenis ferreis,
In rupe vos ligabimus,
Gladioque noctes et dies
Divina Nemesis undique
Vos persequetur flammeo. 1830
Iovi placet modestia,
At displicet superbia.

Chorus canens, Echo

- O fax virginei pudoris! oris.
Quo te fata iubent suprema abire?
Obire. triste lethum?* 1835
*Laetum. praeda futura, dura, fera?
Vere.
Eheu! heu!*
*O nostrae columen decusque Ioppes
O spes. et patriae columna, alumna,* 1840
*Hinc tibi perenne nomen
Omen. tua fama scandet
Superna castra. ad astra.
Ergo, Andromeda, dulciter valebis,
Vale bis. vale, VALE.* 1845
Eheu! heu.

Scena septima

Andromede

An. Ah, moribus pulchris decorae virgines,
 Cessate moeniis; sat est novissimi
 Honoris exhibitum mihi. sed o dolor!
 Quo reddere vobis ore possum gratias, 1850
 In miserias et calamitates ultimas
 Detrusa? vobis Iuppiter referat vices.
 Ite, ite nunc, statuite luctificis modum
 Lacrymis. at! o supreme Iuppiter!
 Iam proruit draco: sonum dirum audio. 1855
 Iam proruit draco: puellae cedite,
 Fugite, fugite. miserrimae mihi ferte opem,
 O coelites! adeste mihi, vos obsecro;
 Facite, dolores morte celeri ut finiam.
 O coelites, exolvite vitae me cito. 1860
 Ah, quid querar? quid misera deplem? pedem
 Bellua retro repressit. eheu, Iuppiter!
 Heu, Iuppiter! num me enecabis illius
 Timore ceti? o me miserrimam omnium!
 Vos, quae rata opera pollice netis triplici, 1865
 Parcae, quid, eheu, amplius mihi parcitis?
 Diutius quid pensa nostra ducitis?
 Rumpe, Lachesis, rumpe mea vitae stamina,
 Praecide celeri fila longa satis manu.
 Redi, redi draco, redi draco ocyus, 1870
 Haurito iuvenem sanguinem, iuvenilia
 Invade membra, tunde, frange, devora,
 Ne prae pavore misera lente tabeam.

Hinc innumeris infraque circumque populis
 Terrisque praeteritis, plagas Aethyopiae
 Tractusque Regis conspicio nunc Cephei,
 Qui iura, scio, praebebit hospitii mihi
 Ciboque potuque recreabit languidum. 1915

Scena secunda

Andromede, Perseus

An. O summe Rector universi Iuppiter!
 Te in hac mea extrema necessitate, ubi
 Sum derelict<a> ab omnibus mortalibus,
 Invoco tuaque deposco supplex numina. 1920

Per. Hominisne vox meas ad aures advolat?

An. Si, Iuppiter, tuae voluntati placet,
 Defende me contra hanc cruentam belluam.

Per. Vt me meus amet genitor: est humana vox.

An. Sin hoc repostum est in Deum consessibus, 1925
 Vt sanguinis fiat mei profusio,
 Age, pareo lubens, parata sum satis.
 Proieci amorem lucis omnem, spiritum
 Tu collocabis inter astrorum globos.

Per. Humana vox, quaecunque sis, prodi, ocyus 1930
 Prodi: meis certo iuvabere viribus,
 Si proba es et innocens; sed impia, hoc cades.

An. O coelites, miseremini, miseremini!
 Quo usque cor terroris aestu fluctuet?
 His maximis finem doloribus date. 1935
 Procede, monstrum, dentibus discerpe me.

Per. Bone Iuppiter, monstrum vocat. monstrum iacet
 Meo peremtum brachio. prodi, ocyus
 Prodi; nihil cerno, nisi illud marmor. at
 Habet capillos, aura quos levis movet. 1940
 Imago certe viva pulchrae est foeminae
 Et digna, mensis quae Deorum accumberet.
 Miror: quid, si adeam et alloquar? sic facto opus,
 Indigna virgo illis catenis ferreis,
 Sed digna amantium ligari vinculis. 1945
 Pande mihi, cur affixa sis his cautibus?
 Quid, quaeso, te pudet? quid, amabo, sic siles?
 Totum modo complesti aërem clamoribus

- Tuis, sed nunc inane vocis os habes.
 Proh, ita homines plerumque sunt: cum nil refert,
 Illos pudet; sed cum pudendum est, tum pudor
 Deserit eos. quid obtices, quaeso, amplius?
 Quid lacrymis imples obortis lumina?
 Loquere, loquere, inquam, mihi genus et nomen tuum.
 Aut ...
- An. o iuvenis, o quisquis es, sum Cephei,
 Aethyopiae Aegyptique Regis, filia. 1955
- Per. Tun' Cephei Regis potentis filia?
- An. Ita est.
- Per. cave sis, feceris fucum mihi.
 Tun' Cephei Regis potentis filia?
- An. Ego sum.
- Per. papae! quid audio? quod, obsecro,
 Nomen tibi? 1960
- An. nomen Andromedae mihi fuit.
- Per. Virile et humanum tibi nomen contigit.
 Sed cur liget corpus catena, dic, tuum?
 Te crimen oportet perpetrasse maximum.
- An. O iuvenis, haud quicquam sceleris admisimus,
 Vt tu putas. 1965
- Per. cur igitur huic affixa stes
 Scopulo, refer.
- An. mater mea, heu, mater mea
 Peccavit, almas quae laccessivit Deas.
- Per. Deas?
- An. ita loquor.
- Per. sed, cedo, qua potuerit
 Re?
- An. pulchritudinis suae fiducia,
 Qua cum Deabus ausa fuit contendere. 1970
- Per. Pro matre tua igitur luis poenas?
- An. luo.
- Per. Ne moesta lacrymis lugubrem vultum riges.
 Adamantina haec statim tibi solvam vincula.
- An. Remove manum, tibi haud licet. solvet alius. 1975
- Per. At ille quis?
- An. profundi ab alti gurgite
 Monstrum stupendo proruet iam corpore.
- Per. At vincla quanam poterit arte solvere?
 Loquere mihi, puella, paulo apertius.
- An. Quia sic rogando iuvenis instas, accipe: 1980
 Trux illa me iam devorabit bellua.
- Per. O facinus indignum! quis autor illius
 Sententiae?

- An. autor Iuppiter est Ammonius.
At! o iuvenis, o profuge, profuge ocyus!
- Per. Quid istud est clamoris?
- An. ocyus aufuge; 1985
Namque maris e medio eminent bellua sinu.
O summe, lassam, Iuppiter, suscipe! precor,
Susceptam in Elysias plagas infer animam.
- Per. Ne sic, puella, animum tuum despondeas. 1990
Ego spero meliora, mihi nam praesaga mens.
- An. O vos parentes - heu! - mei carissimi,
Nunc, nunc ineluctabilis advenit dies.
- Per. Fletus remitte, prospero res in statu est.
Mea hac manu interfecta bellua corruet.
- An. O iuvenis, hic tuus labor erit irritus, 1995
Praedico.
- Per. maxime autor o generis mei
Iuppiter, in hoc miserabili rerum statu,
Per te meae matris decus, cuius sinu
Olim influxisti pluvia suaviter aurea, 2000
Oro, obsecro, ut monstrum trisulco fulmine
Ferias, in Andromedam prius ne saeviat,
Quam Cephea ipsius patrem convenerim.
Vale interim, Andromeda; statim rursus adero.
- An. Dii, date mihi pro patria mea mori, 2005
Mors qua esse nulla gloriosior potest.
Dii, date mori citissime, citissime,
Timore ne diu stupefacta torquear.
At si hic iuventae flore primaevo vicens
Heros marinam istam necatum belluam
Meque necis huius erutum e periculis 2010
Vestra voluntate atque nutu accesserit,
Robur, agite, validum atque inexpugnabile
Animique fortis gratiam largimini.

Scena tertia

Perseus, Bulaeus, Cepheus

- Per. Isthacne Regis Cephei regia domus?
An me fefellit error ambiguum viae? 2015
- Bul. Est ista Cephei domus. sed nunc eam
Luctus, pavor, metus atque lacrymae inhabitant.

- Per. Regem volo conventum, gravis res me impulit.
- Bul. Amice, non datur aditus ad Regem neque
Ad coniugem Regis; sedent intus, cadunt
Densae per ora lacrymae, et assiduo genae
Rore irrigantur, qualiter Libani iugis
Tepido madescunt imbre profusae nives.
Proinde protinus retro reprime gradum,
Vel a marina devorabere bellua,
Quae iam ligatam silice in illa virginem,
Regis mei natam enecabit unicam.
- Per. At vos iuvandi mihi potestas est; ego,
Ego lacrymas in iubila vertam et gaudium.
- Bul. En, evocabo protinus, tibi si placet.
- Per. Ocyssime. proh alma coeli numina:
Vt hic homines pavida tremunt formidine,
Obicibus ut stant ostia clausa ferreis;
Quasi vero in istis obseratis moenibus
Non deprehendat te supremus Iuppiter.
Sive in latebris intimis tete occulas,
Sive tenebrosa regna adeas Proserpinae,
Iram Iovis fulminaque fugies nullibi
Tutus. sed is, ni fallor, est Rex Cepheus,
Quem conspicio pullis amictum vestibus.
- Ce. Quae causa te, hospes, impulit proficiscier
Ad deditum Regem lacrymis et questibus?
- Per. Perseus ego, Danaes Iovisque filius,
Serpentigerae superator ille Gorgonis,
Tuam marinae belluae obiectam, Iovis
Virtute operaque, liberabo filiam.
- Ce. O iuvenis egregia indole, unde haec est tui
Animi voluntas, altus unde hic spiritus?
Metuo.
- Per. metum, Rex, pone. nam quem coelitem
Favor tuetur, ille tutus est satis.
Qui terribiles adversus illas Phorcydas
Vires mihi largitus est, is iam quoque
Natum suum contra feram hanc tutabitur.
- Ce. Age, si placebit, hospes, obiicere tuum
Caput periculo, aggredere.
- Per. sed quod meum,
Saeva peremta bellua, brabeum erit?
Magnus labor magnum reposcit praemium.
- Ce. Quicquid tibi placuerit, a nobis feres,
Quamvis meam totam petas Aethyopiam.
- Per. Non regna peto; avus est mihi ditissimus
Argenti et auri, subditorum et urbium.

Sed hoc, quod atrae mortis e discrimine
Eripiam, unum hoc mihi dari volo praemium.
Hoc acquiesco.

- Ce. filiamne existimas?
Per. Vt dicis, hanc propriam dices mihi thalamo. 2065
Ce. At illa desponsata fratri Phineo.
Per. At illa desponsatio nulla amplius.
Ce. Cur?
Per. nonne mors solvit iugalia vincula?
Ce. Sed nata adhuc vivit.
Per. tun' illam vivere
Dices, quae opinione mortua omnium? 2070
Neque vivet, ni mea reviviscat manu.
Mea igitur illa sit, necessum est: annuis?
Ce. Age, iuvenis, certamina cum monstro subi
Nobisque victrici obtine palmam manu.
Promittimus tibi filiam, promittimus 2075
Dotale quoque regnum.
Per. paciscere igitur, ut
Mea sit, meis servata viva praeliis?
Ce. Paciscimur.
Per. ego praeferar cunctis gener?
Ce. Accipimus hanc legem.
Per. ergo modo faveant mihi
Numina, faveat mihi Iuppiter genitor meus, 2080
Tentabo; vos intus rogate coelites.

Scena quarta

Andromede, Perseus

- An. O luctus! o dolor! o dolorum acerbitas!
Ah! ah! quis hominum, quis Deorum respicit
Me? quis metu perterritam me liberat?
Pe. Vt nunc vales, Andromeda? monstrum an prodiit? 2085
An. O iuvenis expectate diu, precibus tuis
Iuppiter inhibuit belluam hactenus. at, viden?
Nunc, nunc opus est, ut dimices viriliter.
Pe. Quidnam puella sic tremis? potius Iovi
Confide: is optatum dabit certo exitum. 2090
Io caballe, io quate ungula solum,
Celerem inque gyrum vertito celeres pedes,

- Tellure pulsa pedibus in nube arduus.
 Cum Pegaso abibo, dimicatum ex aethere
 Cum bellua; io Pegase, io subsili. 2095
- An. Ah, ah, miserrima sum! perii nunc funditus!
 Ah, mihi miserae spes nulla superest amplius?
 O iuvenis, eheu, iuvenis: ita me deseris.
 At quem per auras huc volentem conspicio?
 Nunc, nunc timore paululum abiecto bonam 2100
 Concipio spem meae salutis pristinae.
 O magne Olympi Rector et mundi arbiter,
 Concede vires, robur immitte iuveni.
- Pe. Secura, mea Andromeda, esto; opus feliciter
 Succedet, ut spero: pedes quoque irruam 2105
 In belluam conamine audacissimo.
 Sic, sic in hostem ire iuvat. alme Iuppiter,
 Iuva; iuvans pater, iuva. ehem, tractus es.
- An. O magne Olympi Rector et mundi arbiter,
 Concede vires, robur immitte iuveni. 2110
- Pe. Nil fulmina tua curo nec aquarum minas.
 Hoc dextro in armo cape.
- An. iuvate, coelites,
 Iuvate: ferrum hamo tenus curvo abdidit.
- Pe. Sive gravi in auras laesa fera tu vulnere
 Sublimis attollas, ferocis sive apri 2115
 De more versas, turba quem terret canum
 Circumsona, nihil te iuvabunt omnia.
- An. Divum et hominum fidem! metus, metus abiit,
 Vt capita costasque laterum, ut duo guttura,
 Vt caudam, ut ora cuspide suo vulnerat. 2120
 O Iuppiter, largire vires amplius.
- Pe. Gaude, Andromeda: iam nostra erit victoria.
- An. O magne Olympi Rector et mundi arbiter,
 Concede vires, robur immitte iuveni. 2125
 Ah, vereor: ut protractat ignium globos,
 Vt dira mistos ore fluctus evomat,
 Vt cuncta sanguineo madent aspergine.
 O iuvenis, hic scopulum vides, qui vertice
 Summo extat; hoc nixus necabis belluam.
- Pe. Gaude, Andromeda: iam nostra erit victoria. 2130
- An. O summe Olympi Rector et mundi arbiter,
 Concede vires, robur immitte iuveni.
 Euax! tacita mentem pererrant gaudia.
 Viriliter age, iuvenis, atque fortiter,
 Labore digno merces digna erit tua. 2135

- Pe. Gaude, Andromeda: iam nostra erit victoria.
Per ilia repetita adegı cuspidem;
Gaude, puella: victoria! victoria!
- An. Io, peremta iacet.
- Pe. peremta iacet fera.
- An. Periiit fera.
- Pe. occidit fera.
- An. interiiit fera. 2140
- Pe. Io io victoria! io io victoria!
At o parens, supreme Rector, Iuppiter,
Tibi laus, honor, decus perenne et gloria
Hoc pro triumpho maximo et victoria.
Sed quid diutius moror? cur non gradu 2145
Curro citissimo ad meam carissimam?
- An. O iuvenis inclyte, o salus mea unica!
- Pe. O gemma mea, mea suavitas, o mel meum!
Cape osculum primum, secundum, tertium.
- An. O anime mi, mea vita, cor, spes unica! 2150
- Pe. O ambrosia et nectar meum dulcissimum,
Nunc nulla tibi nocebit amplius fera.
- An. Vitae meae properante fato prorogas
Annos, tibi quodnam rependam praemium?
Dii coelites tibi digna reddant praemia. 2155
- Pe. Mea es, puella inclyta, mea es; tu praemium:
Sic namque pactus sum parente cum tuo.
- An. Huic quod placet, placebit et mihi; nam decet
Parere liberos suis parentibus.
Ego praeda iam rabidae fuissem belluae, 2160
Ni tu mihi desertae ab omnibus viris
Opem, velut e polo, tulisses, Iuppiter.
O quae beata te tulerunt secula,
O qui parentes, obsecro, genuere te!
Dum fluvii et amnes influunt in aequora, 2165
Semper tuus honos et celebre nomen tuum
Laudesque florebut locis in omnibus.
- Pe. Nunc, Andromeda, duris resoluta vinculis
Incede, causa tu praemiumque praelii.
Sine, lacrymas abstergeam sudario. 2170
- An. O iuvenis, ah parce; nimis occupatus es.
- Pe. Labor hic levis nullas mihi molestias
Creat. sed ambas quoque manus mihi porrige.
- An. Quidnam cum iis ages?
- Pe. videbis, corculum:
Ambas enim exornabo armillis aureis. 2175
Hunc quoque cape tibi intertextum auro iaspida,

Hanc auream aptandam tuo catenulam
Collo.

An. o iuvenis, ornata sit virtutibus
Puella proba, non aureis cimeliis.

Pe. Nunc laeta quoque tuis feremus nuncia
Parentibus. 2180

An. vale scopule, vale, vale,
Perpetua mei luctus necisque memoria.
Atque ecce, venientes parentes conspicio.

Scena quinta

Cepheus, Cassiope, Andromede, Perseus

Ce. O gaudiorum gaudium!

Cas. o, o gaudium!
Te filiam videre salvam ut gestio! 2185

An. Carissime genitor, suavissima genitrix,
Quod salva sim, videtis; hem, bellua iacet.

Ce. Ah, quem prius amplexer? mea unica filia!
Prae gaudio totus tremo; ah! succurrite,
Animi.

Cas. animi defectio, succurrite
Ocyus. 2190

An. hoc quid, pater, pater carissime?
Per. Auguste Rex, quid concidis prae gaudio?
Gaudiaque nostra vertis in suspiria?

An. Ah genitor, ah surge.

Ce. hem, redit iam spiritus.
O vix apud me sum.

Cas. teneone te, mea
Filia? quid? inopinata modo felicitas 2195

Moerore pulso lacrymas mihi excutit.

O prospera dies, o lapillis candidis

Signanda, conspergenda virenti flosculo.

O nata mea, mea nata: tibi quid animi erat
In rupe? 2200

An. vobis intus exponam omnia.

Cas. Salve triumphator, generis nostri decus.
Heros, ave, divine, adusque posteros
Tuum manebit nomen et laudes tuae.

- Tibi omnis Aethyopiae et Aegypti novum
Proles honorem et gratias magnas dabit. 2205
- Ce. Proh! num meam conspicio salvam filiam?
An vana mihi tantum refertis somnia?
- Per. Haud vana, Domine Rex, referimus somnia
Tibi, sed ipsam liberatam filiam. 2210
- Ce. Perenne decus, summa Aethyopiae gloria,
Sis salvus ac superstes omni tempore,
Semper triumphatrice clarus dextera.
- Cas. Te diligant semper homines, te praedicent,
Nostrique concinant tuas laudes chori. 2215
- Per. Quid talibus me prosequimini laudibus?
Laudandus est summus Deorum, Iuppiter,
Qui solus e polo hanc dedit victoriam,
A quo venit victoria omnis omnibus.
- An. Merito equidem Iovi habere et agere gratias 2220
Aequum est piumque, cuncta quando prospere
Feliciterque gesta sunt a Perseo.
- Per. Quid nunc, serene Rex? vides, quod filiam
Tuam tuamque, Cassiopaea, ex faucibus
Ceti meae vitae periculo maximo 2225
Nunc liberaverim.
- Ce. tenemus, inclyte
Heros.
- Per. sed et promissa vestra nunc decet
Persolvere meumque dare quoque mihi praemium.
- Ce. Nam stare promissis bonum decet virum.
- Cas. Quaecunque sunt, omnia tibi praestabimus. 2230
- Ce. Sed prius oportet, ut subeamus regiam;
Nam te fatigatum scio certamine.
Pullis remotis vestibus, solennia
Altaribus Deum feremus munera,
Hac pro canenda perpetim victoria 2235
Holocausta sacris concremantem ignibus.
- Per. Recte facis. nam sicut a Iove optimo
Existit omnis omne principium boni,
Sic et merito in eum omnis exitus boni
Reducitur.
- Ce. peracta cum fuerint sacra, 2240
Omnes Ioppes convocabimus incolas
Et subditos ad festa nuptialia.
Et sic celebritate festiva hunc diem
Laetum celebrabimus senes atque iuvenes,
Vt cum mea Andromeda redempta filia 2245
Et nos et illi gaudeamus, et fient
Huius diei participes, qui modo bene

Nobis volunt laetaque de nece belluae
 Meaeque liberatione filiae
 Saturi Cerere et Baccho triumpho iubilent. 2250

Scena sexta

Coloni III, Opilio, Bulaeus

Co. I. Vt gestio!
 Co. II. ut tripudio!
 Co. III. cor mihi salit,
 Venisse tandem heroa fortem et inclytum,
 Manu sua qui illum necarit Cerberum.
 Op. Hui gaudium! nunc calamitates Cepheus
 Rex noster et Dominus pius, clemens, bonus 2255
 Rependet omnibus, quibus damnum datum est.
 Co. I. Hui! nunc novi sumus homines.
 Co. II. Domini sumus.
 Co. III. Reges sumus.
 Op. opulentiores Regibus.
 Co. I. Gaudete socii, iubilare singuli!
 Omnes *coniunctim* Io! io! io! io! io! io! io! io! io! gaudium. 2260
 Quantis dies hic nos replebit gaudiis!
 Co. II. At ecce, per Deos, hic illud robore
 Monstrum stupendo, caedibus nostris furens.
 Co. III. Hem! sancte salve Cerbere, ut, quaeso, vales?
 Co. I. Nolite nimium Cerbero confidere; 2265
 Fors fraudulentus simulat illatam necem,
 Nos ut inopinantes colonos devoret.
 Op. Vt oogala et oxygala mea tibi sapuit?
 Butyrum? oves? pressique lactis copia?
 Co. II. Vt tibi boves nostri sapere et buculae? 2270
 Co. I. Vt tibi domus meae placuere et horrea?
 Co. III. Regisne tuo arrisit palato filia?
 Bul. Vobis colonis iussa perfero regia,
 Vt hanc peremtam belluam raptetis hinc,
 Ne odore Regis inficiat nares gravi. 2275
 Co. I. Ah, Domine mi, monstrum quis illud audeat
 Adire?
 Bul. vos effoeminata pectora,
 Mandata Regis pertimescitis exequi?
 Salute pro vestra excubantis vespere

- Sero novoque mane, cum somni gravis
Victi illecebris, ronchos supini ducitis; 2280
Quique unicae minime pepercit filiae,
Modo vestra sarta tectaque essent commoda:
Et vos timetis mortuam aggredi feram?
Quid amplius statis, silices Marpesii? 2285
- Co. I. Ah parce, Domine, parce, ne nos mordeat.
Bul. Insulsa pecora Arcadia, γ' δάκνει νεκρός,
Intelligitis? haud caesa mordet bellua.
- Co. III. Ah! ah!
Bul. quid amplius?prehendite Cerberum!
Adhucne statis otiosi? hem, tibi! cape hoc, 2290
Hoc tibi, tibi.
- Co. I. au! parce, Domine clemens.
Bul. sic decet
Mandata tremebundos docere regia.
- Co. II. Ah parce, parce! iam removebimus feram.
Bul. At ocyus.
- Co. III. ut trepido!
Co. I. cor excidit mihi.
- Co. II. Cor palpitat.
Op. mens horret et surae tremunt. 2295
Bul. Apprendite, inquam, aut gravius vapulabitis.
- Co. III. At, at, movet caudam: resurget mortua.
Bul. Huc, huc fugitivi.
- Co. I. ah parce, Domine, quaeso te,
Simplici homini.
Bul. sed nebuloni duplici.
- Co. I. Iam iam tuae parebimus sententiae. 2300
Co. II. Vt te, scelestum Cerberum, Pluto DEVS
Perdat! tui causa minas et verbera
Passi sumus. raptate monstrum pessimum.
- Co. III. Quod si ego caput et Rex Aethyopiae dicerer,
Aut in medio Nilo abiicerem aut flammis darem. 2305
- Co. I. Hui, quanta moles!
Co. II. Opilio ignavissime,
Quid restitas? manum tenens absconditam?
- Op. Removete celeriter, antequam Rex prodeat.

Scena septima

Cepheus, Perseus, Cassiope, Andromede

- Ce. Illustris heros, inclytum Iovis genus
 Generque magnanime, Iovi nunc maximo 2310
 Genitoque Maia Palladique Tritoniae,
 Quibus tuam acceptam ferimus victoriam,
 Positis odorato focus de cespite
 Caesisque cunctis victimis, tauro Iovi,
 Vacca Minervae, sed vitulo alipedi DEO; 2315
 Nunc restat, ut thalamo tuo, gener inclyte,
 Hanc unicam nostram dicemus filiam,
 Dignum brabeum fortitudinis tuae.
- Per. Auguste Rex, inclyte socer, quod honoribus
 Me condecoras, id mente grata, ut convenit, 2320
 Agnosco merito memoriamque benefici
 Tanti ex animo patiar oblitterarier
 Nunquam, quousque meos regit artus spiritus.
- Ce. Optate gener, hoc debeo tibi praemium,
 Virtutibus tuis id ante meritis es: 2325
 Non te mihi, sed nos tibi agere gratias
 Aequum est tuique commeminisse perpetim.
 Andromeda, non opus esse opinor, quae domo
 Transacta sunt, repetere verbis pluribus.
- An. Novi genitor omnia, tua voluntas mea est. 2330
- Ce. Ergo quod omnibus bene vertat Iuppiter,
 Stabili thoro tibi iungo filiam meam,
 Pro qua gravi vitae tuae discrimine
 Torsisti in immanem draconta cuspidem.
 Lucina, praeses alma matrimonii, 2335
 Haec foedera legitimi cubilis sospitet;
 Hymen Hymenaeus adsit, Amor et Gratia.
 Bubo profanus absit et Eumenidum cohors.
- Cas. Sis, Andromeda, mea nata dilectissima,
 Vxor beata procreandis liberis, 2340
 Multa maritum prole dones Persea.
- Ce. Nunc igitur haud quicquam amplius restat tibi,
 Quam ut hocce sacri vinculum coniugii
 Solenniter firmetur coram testibus,
 Taedisque consecremus hunc totum diem. 2345
 Vos quotquot hic adestis, omnes, singuli,
 Pueris puellae, foeminis iuncti viri,
 Omnem procul ablegare tristitiam decet

Laetisque festum exigere plausibus diem,
Quo liberata Andromeda fuit a bellua. 2350

Chorus canens

Io! io! io! iubilemus!
Io! tripudiemus omnes!
Adesto Hymen Hymenaeae,
Adesto Venus Amorque
Ad laeta festa taedae. 2355
Moveantur plectra, psallant
Fides pulchre sonantes
Cum cymbalis canoris.
Perseu serene, sponsa
Virtutibus decora, 2360
Vivite laeti, triumphis
Clari, sobole beati.
Io! io! io! iubilemus!
Io! tripudiemus omnes!

Actus quintus

Scena prima

Iuno

- Iu. Egone, soror et uxor Iovis ter maximi, 2365
Patiar inultam Cassiopes superbiam?
Potuitne liberare scopulo e pellice
Prognatus Andromeden, et amplius nihil
Poterit Saturnia Dea, Dominatrix poli,
Ferro interemta bellua Neptunia? 2370
Non sic abibunt odia, vivaces aget
Violentus iras animus et poenas graves.
Via redeo nocente taxo nubila,
Quae fert ad infernas per alta silentia
Sedes, ubi sorores nigra nocte genitas, 2375
Numen grave atque semper implacabile,
Vehementer sollicitavi et imperio et prece,
Vt vindicarent hoc novum Persei scelus.
Vt olim Athamanteos et Inoos sinus
Spumis trifaucis Cerberi et Echidnae trucidis 2380
Sanie mea ad mandata perfudit lubens
Eumenis, ab imo Tartari fundo excita,
Sic nunc etiam Dea tenebrarum incola meis
Parebit animo iussibus promptissimo
Et Phinea, cui sponsata nympha regia, 2385
Armabit ad pugnam ducesque et milites,
Iam iam daturus nuptiis turbas novas.

Scena secunda

Incolae Ioppes II

- In. I. Supreme Iuppiter! quis unquam tot cibos,
Dapes tot opiparas et ampla obsonia
Vidit, quot hic videntur his in nuptiis? 2390
- In. II. Hic caepe minime, lacrymas cientia,
Non rapa fumosis recocta carnibus,

Scena tertia

Phineus, Phinei Socii

- Phi. En! nunc meae adsum iustus ultor coniugis.
 Non te, trifurcifer magiceque Colchice,
 Pennae tui eripient dolosae Pegasi,
 Non tuus in imbrem versus astu Iuppiter 2430
 Te liberabit: hic mea hasta cuspidis
 Fraxinea aeratae sanguinem bibet tuum.
 Vos bellica virtute strenui viri,
 Tu Rhoete, Caucasee Abari cum Phlegya, Clyte
 Totaque corona militum fortissima, 2435
 Nolite Persei timere arma magica;
 Pugnate viriliter atque militariter,
 Vt rursus inclyta potiar sponsa mea.
 Victoriam obtinebimus certissime.
 Nam me quietem nocte capientem nigra 2440
 Ad bella venefico inferenda Perseo
 Sacra visa Deorum allexerunt per somnia,
 Optima futurae praenuncia victoriae;
 Est quippe nobis causa bellandi bona,
 Occasio nobis favet longe optima, 2445
 Dum maxima pars vino sepulta fervido
 Vtramque in aurem dormit, arma non timens.
 Vobis, necatis et peremtis omnibus,
 Amplissima didam regna, didam munera.
- So. I. Prognate Phineu regia prosapia, 2450
 Pugnabo pro tua salute fortiter.
- So. II. Eadem quoque mea mens.
- So. III. eadem mens quoque mea est;
 Pugnabimus fortissime omnes, quamdiu
 Hos spiritus vitalis artus rexerit.
 Ducamur ergo in hostem, in hostem vadimus. 2455
- Phi. Ruite, ferite, occidite et pessundate;
 Omnes ferite, parcite Andromedae meae.

Scena quarta

Gynaecium, Nutrix, Andromede

- An. Ho larma, larma! sedit<i>o! tumultus!
- Gy. I. ah,
Ah, quo ruam?
- Gy. II. misella perii.
- Gy. III. heu, heu dolor!
- Nu. Ah, salva vix evaseram, sic omnia 2460
Furore diro percitus Phineus iacit.
- An. O summe Iuppiter! maritum Persea
Meum, tuum defende filium, precor.
- Nu. Ne per Deos sic, Andromeda mea, timeas!
Pallas aderit bellica, suum quae proteget 2465
Fratrem aegide invictosque concedet animos;
Et anguicomum caput hostes in fugam dabit.
- An. Ah, quantus oritur clamor? o nutrix mea,
Quid consili das? irruamne denuo
Visura coniugis mei tristem statum? 2470
- Nu. Ne feceris, nam dubia Martis alea.
At ecce gladio huc advolantem Persea;
Fugiamus hinc.
- Gy. vae, vae, dolor!
- An. vae, vae, dolor!

Scena quinta

Perseus, Phineus

- Per. Huc, huc, sceleste, classici moti sator,
Quorsum fugis? frustra aufugis, frustra aufugis. 2475
Tenete, comprehendite scelus nefarium.
- Phi. Ah parce, Perseu, monstra iam remove tua
Vultusque saxificos Medusae abscondito.
- Per. Timidissime Phineu, tibine vis paream amplius?
- Phi. Ah parce, Perseu, parce: belli poenitet. 2480
Ah, miseriam! viden', meorum militum
Gorgone tua visa riguerunt corpora.

- Ah, Thessalum video Ampicemque proximum
Nileaue, Nilo progenitum septemplice.
- Per. Iam iam, timidissime, mihi dabis gravissimas
Poenas: caput enim tu es tumultus et necis. 2485
- Phi. Non odia, non regni ardor ad arma me impulit,
Sed bella movimus rapta pro coniuge.
- Per. Egone tibi, nequissime, rapui tuam?
Et non potius numen sacrum Nereidum? 2490
Divina Nemesis? Iuppiterque Ammonius?
Rapui? fateor. at quo, refer, quo tempore
Rapui tuam tibi coniugem? illo scilicet,
Quo morte iam peritura fuit miserrima.
Cur tu patruus et sponsus haud tulisti opem? 2495
Quod interim servata sit, bellum moves?
Mihique mea pro merita rapies praemia?
Quae, magna si tibi visa sunt, ex cautibus,
Affixa quibus erant, petisses, improbe.
Quid sic tremis? contra nil audes proloqui. 2500
- Phi. Est iusta tibi causa. Andromedam habebis tibi,
Mihi nihil praeter animam hanc concedito.
- Per. Hoc tibi petenti dabo: meo violabere
Gladio minime; monumenta tibi dabo perpetim
Mansura, et in soceri domo spectabere 2505
Semper, mea ut coniux tua se imagine
Soletur. extemplo faciem, amici mei,
Avertite.
- Phi. heu! quid mihi rigescunt brachia!
Humor oculorum indurat - heu! heu! - mihi, miser!
- Per. En, nunc habes praemia tua, quibus dignus es. 2510
Nam qui dolosam fodicat alteri scrobem,
Incautus ille in hanc suam fossam ruit;
Aliisque bella pace qui rupta movet
Caedeque miserorum imperia lucratur sibi,
Is sanguinei temerarius autor praelii 2515
Merito cadit bello, inque verticem ipsius
Omnis recurrit perniciēs, technae, doli.

Scena sexta

Cepheus, Perseus

- Ce. Proh numinum vis summe, proh coelestium!
 Quis tandem erit hisce gravibus aerumnis modus?
 Finisque cladi? finis alterius mali 2520
 Gradus est futuri, nulla mihi serena sors.
 Quam saepe dulce perturbatur gaudium
 Tristi exitu! laetusque moesta fert dies!
 Plerumque virtus atque recti gloria a
 Malis nocentem patitur invidentiam. 2525
- Per. Lectissime socer, ubi mea Andromeda?
- Ce. sedet
 Intus, timore plena fundit lacrymas.
 O frater! o frater, silex durissima,
 Nostris quot hic turbas dedisti nuptiis?
- Per. Superos Deos Deasque testor et inferos, 2530
 Me caedis huius innocentem esse penitus:
 Ipse fabricavit Phineus sibi hoc malum.
- Ce. Hac pro nova, Perseu gener, victoria
 Tollere Iovem fas tergemini honoribus,
 Cuius labores post tot exactos ope 2535
 In integrum res nostra iam venit statum,
 Vt puto.
- Per. Iovi transcribere auctori decet
 Hoc viribus nostris impar negotium.
 Ergo ad Deorum victimae altaria cadant,
 Pii Sacerdos precibus onerans aethera 2540
 Nostram salutem rite commendet Iovi.
- Ce. Hoc ergo sine ulla dabimus effectum mora.

Scena septima

Bulaeus

- Bul. Quisnam Deorum ex semine satum Persea
 Negaret? ante qui necavit belluam
 Neptuniam, nunc mille stravit hostium. 2545
 Bone Deus? inspectis capillis Phorcydos,

Quot silice concrevere oborto corpora,
 Subiere poenas ausibus dignissimas.
 At Emathionis ut miseret me flaminis!
 Hunc quia prohibebant bella gerere anni graves, 2550
 Solus loquendo pugnat, arma devovens
 Scelerata; sed manu hostium misere occidit
 Tremula sacrata amplexus altaria manu.
 Tu quoque Sacerdos Cereris inclytæ Alphite,
 Albente vitta tua velatus tempora, 2555
 Hasta cecidisti Phinea.
 O dira corda militum! quae in praeliis
 Non parcitis mystis Deumque altaribus,
 Nunquam salus vestris erit conatibus.
 Et Lampetides, qui iussus erat suavi dapes 2560
 Celebrare lyra et lautas canendo nuptias,
 Transfixus magni cecidit hasta Pettali.
 Sic plures telis succubissent hostium,
 Virtute nisi capitis resecti Gorgonis
 In saxa convertisset omnem exercitum 2565
 Perseus, honore regio dignissimus.

Scena octava

Cepheus, Perseus, Praeco, Cives Ioppenses

Ce. Cessate iam tubae, quiescite paululum.
 Perseu Deum immortalium genere sate,
 E finibus nostris fugatis hostibus,
 Nunc abdicabo me lubens regno meo: 2570
 In pace tranquilla mea cum coniuge,
 Quod restat amplius mihi vitae, transigam.
 Ergo opus, ut alius in meum cedat locum
 Rex. namque ubi nullum in populo regnat caput,
 Ibi efferata patrandi licentia 2575
 Invalet, et omnium scelerum ubique segetes
 Surgunt, ut in agris herba surgit noxia.
 At quem coruscante hoc donem diademate?
 Haerede careo masculino; haeres tu, mea
 Andromeda, sola. tibi, gener fortissime, 2580
 Tibi, necata bellua Neptunia,
 Natam meam iunxi sacro connubio.
 Tibi tumultu iam sopito Phinei

- Merito etiam regalia do diademata,
 Quod postulat virtus tua atque dignitas. 2585
 Huc, praeco; multitudinem tu convoca,
 Pompae huic ut adsit mente devota frequens.
- Prae. Cives adeste, adeste, congregamini;
 Praestate, quisquis advenit, silentium
 Patulasque dictis regiis aures date. 2590
- Ce. Adeste cives omnes, incolae Ioppensium,
 Vestrum coram spectatum Principem novum
 Ritusque inaugurationis publicos.
 Huic, huic triumphali insidenti currui
 Vos condecet morem gerere per omnia 2595
 Proque illo vitam et sanguinem profundere.
 Hic communi fideliter praeterit bono
 Et subditos in pace sapienter reget.
 Invicte Rex Perseu, generis nostri decus,
 Ecce, hanc coronam auro gravem et radiantibus 2600
 Interlitam gemmis tuo impono capiti:
 Iustitia tua sincere ut aurum luceat,
 Virtuteque omnes antecellas principes.
 Huncque gladium strictum insero dextrae tuae:
 Hoc punias sontes, hoc insontes tegas. 2605
 Quid amplius? quodcunque nobis subiacet,
 Commendo tibi, trado tibi, subdo tibi.
- Per. Tibi, socer lectissime, quod honore me
 Tanto immerentem digneris praeter alios,
 Nunquam morituras tibi ago agamque gratias. 2610
 Sed te affuturum spero consilio et ope
 Et maximi partem allevaturum imperi,
 Tanto ut oneri siem ferendo facilior.
- Ce. Fiet, gener, fiet: opera aderimus tibi.
 Qui scepra cunctis Regibus confert, Deus 2615
 Tua regna commodis beet successibus.
 Tu praeco, populo publice pronuncia
 Tenere iam scepra Aethyopiae Persea.
- Prae. Huc confluite populi, pedibus properantibus
 Confluite et animis haec mea dicta figite: 2620
 Rex Cepheus inclytus, pius, clemens, potens
 Virtute super convexa coeli cognitum
 Regem Aethyopiae legit alnum Persea,
 Vt iusta deinceps iura det, leges bonas
 Et totius habenas moderetur imperi. 2625
- Ci. Iop. Vivat, vigeat Rex Aethyopiae Perseus
 Regnetque in annos plurimos feliciter.
- Per. Ego omnibus polliceor hoc sanctissime,
 Me pro religione, patria, aris et focus

- Omnes labores suscepturum et vigilias
Iuraque daturum diviti atque pauperi,
Vt Principem decet pium, iustum, bonum.
- Ce. Haec vera sunt Regum ducumque munia.
Nunc omnibus peractis felicissime
Circumsonent tubae, tubae plausum intonent; 2635
Nunc quoque chorus adsit laeta cantans carmina.
- Per. Huc quoque meam adducite marinam belluam
Calidisque deinde concremandam date focus,
Foetore ne coinquinet purum aëra.
Vos intus regiis, ministri, ferculis 2640
Onerate mensas, ponitote pocula,
Et cuncta laetitia novisque plausibus
Vndique virum circumsonent.

Chorus virginum alternis canens vicibus

- Quem tu, corona puellarum,
Honore tolles nobili? 2645
Nos Perseum novum Regem
Laeto canemus carmine.
In Regis inclyti laudem
Agite gyros rotatiles.*
- En huc, corona puellarum, 2650
Quam vernet ore Perseus.
Regale Perseum nomen,
At nos decet pulcherrima.
Rex vivat, Andromeda vivat;
Regnentque in annos plurimos. 2655*

Finis

Hinweise zur Textgestaltung

Zugrunde liegt die Ausgabe von 1648 mit dem Titelzusatz „*Ex Metamorph. Ovidiana maxime desumpta et adversus omnem impietatem, temeritatem atque superbiam potissimum conscripta. Olim Argentorati publice exhibita; nunc vero repetita et recusa*“.

Orthographie und Interpunktion wurden überarbeitet und nach Möglichkeit vereinheitlicht. So wurde stets gedruckt *i* für *j*, *v* für konsonantisches *u*, *u/V* für vokalisches *u/U*, *Aethy-* statt *Aethi-* (956, 1956, 2059, 2205, 2211, 2304, 2618, 2623, 2626), *carus* statt *charus* (281, 300, 463, 496, 1402, 1517, 1719), *pulch-* statt *pulc-* (803, 1486, 1941, 1970), *sylv-* statt *silv-* (1031, 1901), enklitisches *-ne* ohne Abstand (191, 200, 472, 1559, 2064, 2290, 2367) sowie 48f. *Quicquid* statt *Quidquid*, 653 *autorem* statt *auctorem*, 770 *coelo* statt *celo*, 1288 *sollicitudines* statt *solicitudines*, 2377 *sollicitavi* statt *solicitavi*. Als Abkürzung für *Cassiope*, *Bulaeus*, *Gynaecium*, *Nemesis*, *Nuncius* wurde *Cas.*, *Bul.*, *Gy.*, *Nem.*, *Nun.* statt alternativ benutztem *Ca.*, *Bul.*, *Gyn.*, *Ne.*, *Nu.* verwendet, 1018 wurde *Co. III* statt *Co. III.* geschrieben, 1146 *Co. III.* ergänzt, 2617 *Ce.* gestrichen; vor 927, 1077 wurde *Vxor Coloni I.* statt *Coloni I. Vxor* gesetzt, vor 460 *Andromede* statt *Andromeda* geschrieben, vor 1242 *Oraculum ...*, vor 1696 *Andromede*, *Gynaecium* ergänzt.

Stets groß geschrieben wurde: *Rector* (237, 300, 1315, 1320, 2142), *Regina*, *Rex* (650, 655, 1441, 1491, 2259, 2275, 2412, 2615, 2646) sowie 19 *Olympum*, 128 *Divam*, 200 *Diis*, 321 *Divum*, 406 *Divum*, 424 *Stygis*, 509 *Diis*, 592 *Domina*, 666 *Dominatrix*, 687 *Tonantis*, 760 *Olympum*, 838 *Furia*, 1641 *Solis*, 1729 *Dominator*, 1895 *Nympharum*, 1968 *Deas*, 2109 *Olympi*, 2255 *Dominus*, 2257 *Domini*, 2291 *Domine*, 2353 *Hymenaeae*, 2369 *Dominatrix*, 2540 *Sacerdos*, 2554 *Sacerdos*, 2632 *Principem* sowie im Darstellerverzeichnis *frater*, *coloni primi*; stets klein dagegen - z.T. auch in Anreden: *draco* (1176, 1327, 1344, 1855, 1856, 1870, 1870, 2334), *io* (2095, 2095, 2141, 2141, 2141), *puella* (595, 1758, 1815, 1856, 1979, 1989, 2089), sowie P5 *marinum*, 130 *poli*, 204 *talpa*, 239 *cete*, 318 *germane*, 343 *tridentem*, 378 *soror*, 395 *ambrosia*, 441 *germane*, 539 *obedientia*, 539 *industria*, 588 *lauream*, 590 *virgines*, 603 *industriarum*, 605 *virginalis*, 614 *coeli*, 623 *coeli*, 706 *laureae*, 731 *rallae*, 786 *delphina*, 809 *cyclus*, 870 *bruma*, 893 *castitatis*, 928 *leges*, 944 *sponsa*, 944 *sponso*, 987 *leones*, 987 *tygrides*, 988 *rhinocerotibus*, 988 *pardales*, 1020 *praeses*, 1114 *nectar*, 1120 *mulier*, 1127 *mulcibere*, 1138 *sycophanta*, 1206 *sancta*, 1234 *ceto*, 1241 *ceto*, 1284 *entheae*, 1395 *filia*, 1412 *cetus*, 1434 *contophori*, 1467 *pater*, 1582 *scipio*, 1584 *sponsa*, 1667 *pater*, 1709 *oraculi*, 1723 *vale*, 1758 *virginum*, 1793 *virgo*, 1805 *virgo*, 1836 *dura*, 1840 *alumna*, 1860 *coelites*, 1864 *ceti*, 1874 *coelites*, 1944 *virgo*, 1955 *iuvenis*, 1965 *iuvenis*, 1984 *iuvenis*, 2031 *coeli*, 2031 *numina*, 2081 *coelites*, 2091 *caballe*, 2112 *coelites*, 2138 *victoria*, 2138 *victoria*, 2151 *ambrosia*, 2151 *nectar*, 2176 *iaspida*, 2185 *filiam*, 2223 *serene*, 2252 *heroa*, 2268 *oogala*, 2309 *heros*, 2314 *tauro*, 2324 *gener*, 2359 *sponsa*, 2480 *poenitet*, 2518 *numinum*, 2524 *virtus*, 2528 *frater*, 2580 *gener*, 2596 *profundere*, 2608 *socer* sowie im Darstellerverzeichnis *coeli*.

388	<i>arces</i> statt <i>artes</i>
521	<i>moveri</i> statt <i>movere</i>
525	<i>praebeas</i> statt <i>praebes</i>
530	<i>prava</i> statt <i>parva</i>
639	<i>metus</i> statt <i>metua</i>
675	<i>tugurii</i> statt <i>tugurit</i>
754	<i>purpureo</i> statt <i>purpureos</i>
768	<i>formosa</i> statt <i>formasa</i>
772	<i>sub ursae</i> statt <i>subursae</i>
928	<i>in</i> statt <i>iu</i>
939	<i>unicam</i> statt <i>unciam</i>
1074	<i>benevole</i> statt <i>benevolae</i>
1184	<i>ipsus</i> statt <i>ipsius</i>
1311	<i>litabis</i> statt <i>licabis</i>
1370	<i>in posterum</i> statt <i>inposterum</i>
1575	<i>parentum</i> statt <i>parentem</i> (vgl. 1742)
1576	<i>queo</i> statt <i>bueo</i>
1772	<i>longe</i> statt <i>louge</i>
1817	<i>laudi</i> statt <i>landi</i>
1919	<i>derelicta</i> statt <i>derelict</i>
2012	<i>inexpugnabile</i> statt <i>in expugnabile</i>
2107	<i>ire</i> statt <i>ira</i>
2127	<i>cuncta</i> statt <i>cuncto</i>
2164	<i>obsecro</i> statt <i>obscro</i>
2175	<i>ambas</i> statt <i>amabas</i>
2195	<i>o</i> statt <i>oh</i>
2248	<i>laeta</i> statt <i>laeto</i>

2341	<i>dones</i> statt <i>donas</i>
2348	<i>tristitiam</i> statt <i>trstitiam</i>
2444	<i>bellandi</i> statt <i>bellandia</i>
2453	<i>fortissime</i> statt <i>fortissie</i>
2458	<i>seditio</i> statt <i>sedito</i>
2467	<i>anguicomum</i> statt <i>angui comum</i>
2512	<i>incautus</i> statt <i>incantus</i>
2569	<i>hostibus</i> statt <i>hostibns</i>
2587	<i>ut</i> statt <i>nt</i>
2587	<i>frequens</i> statt <i>freguens</i>

'Komma' gestrichen vor *et, atque, -que, neque, nec, aut, vel, -ve, an, quam* u.ä.: P16, 6, 16, 19, 21, 23, 35, 38, 43, 43, 44, 48, 51, 59, 77, 77, 92, 118, 123, 148, 149, 150, 154, 155, 157, 181, 183, 198, 217, 228, 248, 264, 272, 273, 276, 277, 281, 283, 285, 285, 287, 305, 335, 337, 375, 379, 381, 384, 388, 388, 394, 395, 402, 403, 406, 417, 419, 425, 435, 439, 464, 474, 495, 511, 515, 517, 531, 541, 563, 574, 592, 596, 599, 602, 604, 607, 628, 629, 647, 651, 652, 656, 661, 662, 670, 673, 678, 681, 701, 711, 738, 746, 761, 769, 789, 790, 791, 800, 813, 830, 835, 840, 841, 842, 867, 878, 904, 910, 921, 941, 946, 971, 978, 980, 987, 990, 994, 1042, 1043, 1045, 1048, 1056, 1060, 1074, 1075, 1078, 1097, 1101, 1123, 1133, 1163, 1170, 1177, 1180, 1200, 1224, 1246, 1247, 1248, 1254, 1278, 1307, 1324, 1326, 1328, 1335, 1335, 1355, 1399, 1402, 1403, 1414, 1432, 1435, 1448, 1493, 1530, 1531, 1551, 1563, 1573, 1618, 1628, 1631, 1660, 1721, 1769, 1777, 1789, 1800, 1810, 1810, 1821, 1884, 1887, 1894, 1895, 1896, 1899, 1900, 1908, 1912, 1915, 1920, 2009, 2012, 2019, 2102, 2109, 2111, 2119, 2123, 2131, 2143, 2166, 2166, 2224, 2228, 2245, 2248, 2248, 2255, 2280, 2305, 2309, 2311, 2313, 2321, 2327, 2337, 2338, 2348, 2354, 2380, 2386, 2389, 2397, 2401, 2423, 2425, 2428, 2466, 2477, 2483, 2483, 2513, 2558, 2561, 2589, 2592, 2595, 2600, 2611, 2620, 2624, 2626, 2630, 2637, 2642

'Komma' gestrichen nach: P1 *marmoris*, P3 *voragine*, P6 *monstrum*, P9 *adit*, P12 *spiritus*, P13 *belluae*, 5 *equos*, 58 *affatim*, 118 *imo*, 121 *gravi*, 167 *soboles*, 181 *obnoxias*, 209 *abire*, 210 *denuo*, 283 *modoque*, 317 *praterita*, 336 *defendere*, 339 *homines*, 340 *culpa*, 353 *quodque*, 360 *genus*, 402 *ovesque*, 425 *monstrum*, 437 *lex*, 447 *existimas*, 462 *praesagit*, 471 *radios*, 528 *consortia*, 536 *vagos*, 564 *bona*, 566 *habet*, 576 *tractu*, 589 *hederis*, 591 *vigilem*, 592 *reliquis*, 594 *Pallade*, 595 *virginalem*, 602 *placito*, 654 *gratia*, 669 *annua*, 678 *mihique*, 803 *supero*, 807 *supero*, 864 *fabulas*, 888 *decens*, 893 *byssino*, 918 *incolas*, 944 *omni*, 951 *adfers*, 970 *totius*, 987 *tygrides*, 997 *nuncio*, 1012 *capita*, 1021 *Dis*, 1022 *sedibus*, 1023 *crimina*, 1025 *hic*, 1050 *at*, 1053 *armenta*, 1088 *bacillo*, 1184 *hanc*, 1184 *Coro*, 1196 *videsne*, 1221 *liberam*, 1250 *victoriis*, 1259 *fornices*, 1291 *monstrum*, 1294 *tristissimo*, 1296 *coniugem*, 1296 *suavissima*, 1301 *et*, 1301 *quo*, 1301 *expellere*, 1304 *obrutus*, 1318 *aspice*, 1326 *malis*, 1329 *ratione*, 1336 *Nereidum*, 1385 *me*, 1413 *adortum*, 1429 *illius*, 1431 *erit*, 1539 *nunc*, 1539 *tibi*, 1588 *lugebit*, 1618 *subditos*, 1627 *Iuppiter*, 1628 *crimine*, 1708 *cave*, 1732 *infortunius*, 1767 *hei*, 1773 *ominantes*, 1801 *sepultos*, 1839 *Ioppes*, 1841 *nomen*, 1885 *Gorgonem*, 1897 *adamantino*, 1897 *instructum*, 1901 *saxa*, 1913 *terrisque*, 1966 *stes*, 1988 *infer*, 1991 *parentes*, 2002 *patrem*, 2009 *heros*, 2010, *periculis*, 2028 *at*, 2086 *tuis*, 2091 *io*, 2094 *aethere*, 2100 *abiecto*, 2143 *gloria*, 2167 *laudesque*, 2171 *ah*, 2225 *ceti*, 2235 *victoria*, 2242 *subditos*, 2250 *Baccho*, 2255 *bonus*, 2354 *Amorque*, 2367 *scopulo*, 2368 *prognatus*, 2379 *sinus*, 2381 *sanie*, 2383 *incola*, 2434 *Abari*, 2509 *indurat*, 2515 *praelii*, 2522 *gaudium*, 2533 *victoria*, 2601 *gemmis*, 2615 *Deus*, 2629 *focis*

'Komma' ergänzt: P9, P20, 3, 5, 18, 77, 122, 140, 148, 231 *en*, 233 *en*, 246, 247 *aestuans*, 249, 250, 252, 263 *nunc*, 277, 279, 288 *et*, 306, 306, 318, 342 *nae*, 344 *en*, 354, 357, 393, 398 *sata*, 427, 430 *sic*, 432 *sic*, 434, 434, 436, 447 *quaeris*, 450 *sed*, 450 *frater*, 450 *mihi*, 451, 462 *heu*, 468 *hoc*, 483, 483, 492 *heu*, 532 *et*, 542 *tu*, 544 *maneat*, 546, 570 *hem*, 577, 580, 580, 581, 583 *altero*, 586, 586, 594 *en*, 598 *perge*, 605 *nunc*, 608, 633, 633, 640 *-di via*, 643 *corripite*, 643 *famuli*, 644, 709, 717 *adesto*, 718, 728, 757, 764 *hem*, 767, 773 *nae*, 780 *quin*, 780 *age*, 791, 798 *scio*, 800, 821, 822, 822, 838 *Furia*, 838 *Cassiope*, 847 *omnia*, 852 *rei*, 880, 880, 881, 883, 884 *Cephei*, 899, 899, 899, 899, 905, 911 *magna*, 911 *parce*, 911 *quae-sumus*, 913 *parce*, 920 *tu*, 923, 935 *ut*, 954, 955, 969 *heu*, 975, 977, 978 *heu* 978 *heu*, 990, 997 *ego*, 1002 *heu*, 1006, 1008, 1014 *ah*, 1051 *animo*, 1054, 1072, 1072, 1077 *pol*, 1100 *nae*, 1104, 1105, 1107, 1107, 1111 *en*, 1122 *at*, 1124, 1139, 1142 *tibi*, 1144, 1146, 1147, 1147, 1147, 1150, 1152, 1152, 1152, 1168, 1176, 1182 *heu*, 1182 *prorumpit*, 1188 *viden*, 1195, 1197, 1207, 1209, 1210, 1215 *Polyphemicum*, 1216, 1216, 1227 *ah*, 1260 *hic*, 1262, 1277, 1282 *ecce*, 1311, 1352, 1356, 1362, 1369 *confidere*, 1369 *inquam*, 1370 *ut*, 1377, 1389, 1398, 1443, 1443, 1443, 1460 *viden*, 1462 *alumna*, 1464, 1467 *pater*, 1470, 1470, 1477 *merita*, 1482 *loquar*, 1484, 1484, 1487, 1487, 1491 *Cede*, 1493 *ah*, 1496 *nata*, 1500, 1500, 1502 *hem*, 1510, 1512, 1512, 1513, 1517 *ah*, 1521, 1539, 1539, 1546 *attende*, 1559, 1559, 1567, 1567, 1584, 1584, 1598, 1601, 1601, 1602, 1607, 1608, 1608, 1609, 1612, 1612, 1625 *me*, 1635, 1636 *hanc*, 1639 *ah*, 1639 *ah*, 1640, 1640, 1640, 1643, 1643, 1645, 1646, 1646, 1649, 1649, 1650, 1654, 1654, 1654, 1654, 1665, 1666, 1667 *nunc*, 1667 *nunc*, 1667 *pater*, 1670, 1675, 1678, 1678, 1679, 1680 *heu*, 1681 *discedis*, 1681 *eheu*, 1684, 1686, 1686, 1690 *aeru-*

- mnas*, 1695, 1699 *hem*, 1700, 1703 *ah*, 1704, 1705, 1705, 1705, 1708 *mater*, 1712 *mecum*, 1712 *age*, 1713, 1714, 1716, 1716, 1719, 1722 *ah*, 1722 *me*, 1723 *tu*, 1723 *mater*, 1724 *ah*, 1729, 1729, 1729, 1730, 1736 *hic*, 1736 *manus*, 1738 *apage*, 1745, 1746, 1747, 1750 *educa-vi*, 1750 *nata*, 1755, 1755, 1760, 1760, 1761, 1763 *ah*, 1765 *hei*, 1766, 1767 *hei*, 1774 *hei*, 1777 *tuque*, 1778 *tuque*, 1781 *hei*, 1789, 1802, 1813 *freta*, 1819 *vos*, 1820 *vos*, 1844 *ergo*, 1844 *Andromeda*, 1847 *ah*, 1859, 1860, 1861, 1862, 1863, 1865 *vos*, 1866 *quid*, 1866 *eheu*, 1877, 1889 *omne*, 1890 *tantum*, 1927 *age*, 1936 *procede*, 1942, 1943 *quid*, 1947, 1947, 1947, 1947, 1950, 1950, 1952, 1952, 1963, 1963, 1969, 1969, 1984 *iuvēnis*, 1987 *summe*, 1987 *las-sam*, 1987 *Iuppiter*, 1992, 2003, 2004, 2006 *Dii*, 2012, 2012, 2012, 2019, 2030 *en*, 2039 *is*, 2039 *fallor*, 2041, 2041, 2043 *ego*, 2049, 2049, 2054 *age*, 2058 *placuerit*, 2065, 2072, 2073, 2073, 2083, 2085, 2088, 2088, 2091 *caballe*, 2096, 2096, 2097, 2098 *eheu*, 2100 *nunc*, 2104 *secu-ra*, 2107, 2107, 2112 *iuvate*, 2121, 2122, 2124, 2125 *ah*, 2130, 2134 *age*, 2134 *iuvēnis*, 2136, 2138, 2139 *io*, 2156 *es*, 2164, 2164, 2168, 2168, 2170, 2181 *vale*, 2183, 2184, 2187, 2187, 2188, 2191 *quid*, 2194 *hem*, 2195, 2209 *vana*, 2217 *Deorum*, 2223 *vides*, 2226, 2231, 2259, 2264 *ut*, 2264 *quaeso*, 2276 *ah*, 2285, 2286 *ah parce*, 2290 *hem*, 2291 *parce*, 2293, 2296, 2296, 2298 *huc*, 2298 *parce*, 2301, 2301, 2306 *hui*, 2308, 2316 *restat*, 2328 *Andromeda*, 2335, 2335, 2340, 2365 *egone*, 2369 *poli*, 2373, 2405, 2458, 2458, 2459 *heu*, 2460 *ah*, 2464, 2464, 2468, 2468, 2474 *huc*, 2474 *huc*, 2477 *parce*, 2480 *parce*, 2481, 2481, 2483, 2485, 2485, 2487 *impulit*, 2489, 2489, 2493, 2499 *petisses*, 2507 *mei*, 2509, 2510, 2510, 2518, 2527, 2528, 2528, 2579, 2580, 2586 *huc*, 2589, 2589, 2591 *omnes*, 2599 *decus*, 2600, 2608 *tibi*, 2640, 2640, 2644, 2644, 2650, 2650
- 'Komma' statt 'Punkt': 125, 242, 307, 542 *mihi*, 601 *pia*, 741 *compita*, 1170, 1189 *nuncia*, 1222, 1369 *successibus*, 1453, 1591, 1769 *senes*, 1808, 1827, 1914, 1922 *placet*, 2024, 2025, 2028 *ego*, 2218, 2277, 2344, 2349, 2442, 2534, 2563, 2569
- 'Komma' statt 'Doppelpunkt': P20, 4, 7, 12, 42, 63, 71, 72, 74, 81, 103, 145, 161 *alteri*, 179, 197, 213, 231 *fratrem*, 237 *sali*, 248, 254, 255, 258, 270, 285, 302, 302, 314, 329, 338, 349, 354 *est*, 373, 400, 404, 416, 430 *volo*, 430 *expedit*, 432 *iniuria*, 443 *est*, 456, 485, 666 *Nigridos*, 715, 810, 812, 861, 870, 934, 1168, 1293, 1320, 1322 *praescie*, 1330, 1349, 1353, 1376, 1418 *haec*, 1418 *tricae*, 1468 *mihi*, 1468 *hei*, 1480, 1480, 1488, 1560 *mea*, 1572, 1574, 1576, 1592, 1625 *canet*, 1659, 1724 *mea*, 1754, 1755 *dolor*, 1762, 1762, 1762, 1765, 1765, 1768, 1774 *dolor*, 1781 *dolor*, 1781 *dolor*, 1805, 1822, 1888 *repudiat*, 1926, 1987 *precor*, 2011, 2032, 2063, 2092, 2098 *iuvēnis*, 2108 *ehem*, 2115, 2116, 2125 *globos*, 2126, 2147, 2148, 2148, 2150, 2150, 2150, 2163, 2198, 2199, 2200, 2291, 2317, 2353, 2382 *excita*, 2391 *cientia*, 2395, 2396, 2403 *ventris*, 2429, 2459 *ah*, 2505, 2514, 2521, 2539
- 'Komma' statt 'Strichpunkt': 117, 1249
- 'Komma' statt 'Fragezeichen': 294, 463 *putem*, 560, 685, 982, 1046, 1266, 1411, 1968, 2390
- 'Komma' statt 'Ausrufezeichen': 1186, 1760 *hei*
- 'Komma' statt 'Klammer': 668, 668, 1021, 1021, 1452, 1452
- 'Punkt' gestrichen: 18 *grandine*, 31 *Lampsaco*, 439 *velit*, 558 *adhaereas*, 679 *pulcherrimam*, 839 *immortalium*, 980 *buculae*, 992 *plicat*, 1599 *reor*, 1772 *optimo*, 1941 *foeminae*, 2384 *prom-tissimo*, 2404 *pectora*, 2576 *segetes*, 2617 *pronuncia*, 2621 *potens*
- 'Punkt' ergänzt: 262, 487 ..., 701, 1293, 1308, 1521 ..., 1639 ..., 1660, 1745 *vapula*, 1779, 2452, 2593
- 'Punkt' statt 'Doppelpunkt': 139, 222, 235, 256, 259, 309, 343, 372, 400, 407, 408, 501, 702, 798, 862, 876, 899 *explica*, 963, 1015, 1047, 1049, 1053, 1093, 1217 *penitus*, 1347, 1377, 1378, 1506, 1575, 1590, 1673, 1700, 1811, 1812, 1835, 1836, 1911, 1955 ..., 2120, 2127, 2291 *tibi*, 2294 *mihi*, 2337, 2438, 2480, 2492, 2510, 2574, 2596, 2610
- 'Punkt' statt 'Strichpunkt': 1686, 2232
- 'Punkt' statt 'Komma': 229, 240, 249 *viros*, 337, 402, 437 *faveas*, 491 *homini*, 505, 524, 551, 590, 634, 637, 683, 690, 742, 774, 824, 856, 932, 948, 952 *volo*, 986, 993, 999 *Tethyos*, 1104, 1114, 1137 *tibi*, 1201, 1251, 1286, 1297, 1304, 1388, 1404, 1423, 1454, 1494, 1522 *patri*, 1539 *pereo*, 1599, 1602, 1677, 1719, 1721, 1722, 1790, 1817, 1833, 1840, 1842, 1843 *castra*, 1927, 1938, 1977, 1989, 2030, 2049 *pone*, 2071, 2124, 2139 *fera*, 2194 *spiritus*, 2230, 2237, 2303 *sumus*, 2323, 2327, 2329, 2334, 2454, 2471, 2475, 2486, 2548, 2585, 2614
- 'Punkt' statt 'Fragezeichen': P10, 283, 1301, 1329
- 'Strichpunkt' gestrichen: 144 *haec*, 435 *gratulor*
- 'Strichpunkt' ergänzt: 1120, 1951, 2171
- 'Strichpunkt' statt 'Punkt': 17, 739, 922, 989, 991, 1451, 1519, 2004, 2466, 2654
- 'Strichpunkt' statt 'Doppelpunkt': 85, 106, 171, 172, 214, 220, 231, 247, 257, 265, 312, 319, 358, 390, 397, 399, 417, 497, 710, 1166, 1261, 1419, 1436, 1791, 1814, 2033, 2060, 2081, 2281, 2315, 2336, 2393, 2436, 2504, 2512, 2552, 2579
- 'Strichpunkt' statt 'Komma': 24, 160, 234, 279, 351, 454, 488, 499, 547, 552, 555, 570, 642, 651, 671, 722, 781, 783, 789, 793, 820, 822, 858, 925, 940, 984, 1061, 1075, 1091, 1104, 1105, 1111, 1123, 1136, 1150, 1187, 1197, 1236, 1255, 1266, 1279, 1283, 1306, 1312, 1317, 1327, 1358, 1383, 1389, 1393, 1405, 1430, 1489, 1507, 1523, 1530, 1533, 1545, 1567, 1569, 1582, 1584, 1598, 1600, 1609, 1620, 1643, 1648, 1650, 1684, 1686, 1708, 1714, 1717, 1720, 1730, 1750, 1771, 1780, 1789, 1809, 1825, 1848, 1858, 1932, 1939, 1985, 2003, 2020, 2028,

2095, 2104, 2129, 2137, 2156, 2158, 2187, 2189, 2231, 2265, 2424, 2443, 2452, 2456, 2472, 2588, 2635

'Doppelpunkt' gestrichen: 311 *admittere*, 361 *levabit*, 405 *domos*, 499 *has*, 657 *nobilissima*, 872 *nitor*, 1126 *dispendia*, 1671 *hoc*, 1671 *hoc*, 1672 *amplexatio*, 1730 *devoret*, 1765 *hei*, 2073 *subi*, 2594 *curru*

'Doppelpunkt' ergänzt: 1736, 2130, 2604

'Doppelpunkt' statt 'Punkt': 305, 1779

'Doppelpunkt' statt 'Komma': 43, 107, 109, 147, 212, 342, 441, 445, 505, 512, 644, 717, 780, 822, 860, 1051, 1094, 1197, 1231, 1295, 1325, 1356, 1392, 1460, 1462, 1542, 1648, 1856, 1931, 1950, 2090, 2122, 2136, 2138, 2174, 2325, 2464, 2480, 2531

'Fragezeichen' gestrichen: P9 *mali*, 725 *deceant*, 728 *laminae*, 771 *odio*, 1300 *immiserit*

'Fragezeichen' ergänzt: 725

'Fragezeichen' statt 'Punkt': 104, 729, 833, 906, 962, 983, 1038, 1047, 1086, 1415, 1537, 1639, 1640, 1642, 1692, 1699 *redit*, 2146, 2191, 2390, 2412

'Fragezeichen' statt 'Strichpunkt': 429 *displacent*, 784, 1957

'Fragezeichen' statt 'Doppelpunkt': 887, 949, 1953

'Fragezeichen' statt 'Komma': 241, 2089, 2223

'Ausrufezeichen' gestrichen: 1760 *hei*, 1760 *hei*

'Ausrufezeichen' ergänzt: 462, 537, 978, 1235, 1755 *dolor*, 2363 *io*, 2473 *dolor*, 2481

'Ausrufezeichen' statt 'Punkt': 794, 1638, 1669, 1670, 1674, 1676, 1681, 1798, 1804, 1818, 1984, 2251 *tripudio*, 2294, 2352 *omnes*, 2364 *omnes*

'Ausrufezeichen' statt 'Doppelpunkt': 1373, 1538, 1565, 1601 *gravem*, 1607, 1634, 1666 *dolor*, 1666 *gemitus*, 1680, 1686, 1688, 1724, 1749, 1754, 1755 *gemitus*, 1755 *dolor*, 1765, 1765, 1765, 1767, 1767, 1767, 1987, 2118, 2509

'Ausrufezeichen' statt 'Komma': 453, 794, 898, 1109, 1122, 1154, 1933, 2259, 2289 *Cerberum*, 2302, 2363 *iubilemus*

'Ausrufezeichen' statt 'Fragezeichen': 2406, 2409

'Gedankenstriche' ergänzt: 462, 492, 969, 969, 1025, 1050, 1088, 1182, 1385, 1588, 1991, 2509

'Gedankenstriche' statt 'Klammern': 537